

**STRATEGIJA LOKALNOG
RAZVOJA OPĆINE
BOSANSKA KRUPA 2011 – 2020.**
(revidirana za period 2017-2020.)

Općinski razvojni tim

August 2017.

I Sadržaj

II	Uvod	3
III	Metodologija kreiranja revidirane strategije razvoja	4
IV	Strateška platforma	7
IV.1.	Kratak pregled ključnih izmjena socio-ekonomskog stanja u odnosu na prethodni period implementacije	7
4.1.1.	Geografski položaj, prirodne karakteristike i demografska struktura	7
4.1.2.	Pregled stanja i kretanja u lokalnoj ekonomiji	8
4.1.3.	Pregled stanja i kretanja na tržištu rada	11
4.1.4.	Pregled stanja i kretanja u oblasti društvenog razvoja	12
4.1.5.	Stanje javne infrastrukture i javnih usluga	18
4.1.6.	Stanje administrativnih usluga lokalne uprave i prostorno planska dokumentacija	20
4.1.7.	Zaštita okoline i prirodno-historijskog nasljeđa	21
4.1.8.	Analiza budžeta	21
IV.2.	Strateško fokusiranje	22
4.2.1.	SWOT analiza	22
4.2.2.	Strateški fokusi	24
IV.3.	Vizija i strateški ciljevi razvoja	25
V	Sektorski razvojni planovi	27
V.1.	Usklađenost, komplementarnost i međusobni uticaj sektorskih planova	27
V.2.	Plan lokalnog ekonomskog razvoja	27
V.2.1.	Pregled sektorskih ciljeva sa očekivanim ishodima i indikatorima	28
V.2.2.	Usklađenost sa strateškim dokumentima viših nivoa	29
V.2.3.	Inicijative međuopćinske saradnje	30
V.2.4.	Programi, projekti i mjere	30
V.2.	Plan društvenog razvoja	31
V.2.1.	Pregled sektorskih ciljeva sa očekivanim ishodima i indikatorima	31
V.2.2.	Usklađenost sa strateškim dokumentima viših nivoa	32
V.2.3.	Inicijative međuopćinske saradnje	33
V.2.4.	Programi, projekti i mjere	33
V.3.	Plan zaštite životne sredine	34
V.3.1.	Pregled sektorskih ciljeva sa očekivanim ishodima i indikatorima	34
V.3.2.	Usklađenost sa strateškim dokumentima viših nivoa	35
V.3.3.	Inicijative međuopćinske saradnje	36
V.3.4.	Programi, projekti i mjere	36

VI. Operativni dio.....	38
VI.1. Plan implementacije strateških projekata i mjera za 3 godine (1+2)	38
VI.2. Plan organizacionih i ljudskih kapaciteta za implementaciju, praćenje i vrednovanje strategije .	45
VII. Prilozi.....	50
Prilog 1: Integrirani pregled revidirane strategije općine Bosanska Krupa 2017 – 2020.	50
Prilog 2: Plan implementacije strateških projekata i mjera za 3 godine (1+2) u excelu.....	57
Prilog 3: Projektne fiše.....	57
Prilog 4: Procjena mogućnosti finansiranja prioriteta revidirane razvojne strategije Općine Bosanska Krupa (2017-2020.).....	58
Prilog 5: Projekti koji nisu obuhvaćeni planom implementacije	61

II Uvod

Strategija lokalnog razvoja Općine Bosanska Krupa za period 2011– 2020. godina (u daljem tekstu: Strategija) je ključni strateško-planski dokument Općine, koji podstiče rast i razvoj zajednice. Strategija je izrađena od strane Općinskog razvojnog tima u okviru Projekta integriranog lokalnog razvoja (ILDP), koji predstavlja zajedničku inicijativu Švicarske vlade i Razvojnog programa Ujedinjenih nacija u BiH (UNDP).

Imajući u vidu da se 2015. godine završio petogodišnji ciklus implementacije Strategije i da je istekao planski period sektorskih planova, Općinsko rukovodstvo je odlučilo da tokom 2016. godine provede proces revizije Strategije razvoja općine Bosanska Krupa.

U tom kontekstu, tokom 2016. godine izvršena je nezavisna srednjoročna evaluacija Strategije čiji su rezultati predstavljali ulazne informacije neophodne za provođenje kvalitetne revizije Strategije razvoja.

Revizija Strategije razvoja podrazumijevala je proces vođen prema principima planiranja u skladu sa MIPRO metodologijom, uvažavajući sljedeće najvažnije zaključke i preporuke nezavisne srednjoročne evaluacije:

- Pod uticajem sve učestalijih prirodnih nepogoda, prvenstveno klizišta, i njihovog štetnog uticaja na lokalnu zajednicu došlo je do značajnih promjena kada su u pitanju potrebe i prioritete građana. U ovom kontekstu, neophodno je tokom revizije strategije prilagoditi stratešku platformu i u skladu s tim, revidirati strateške ciljeve i prioritete kako bi se sanirale i prevenirale posljedice nastale usljed budućih elementarnih nepogoda.
- Nevezanost, nemjerljivost i nerelevantnost pojedinih sektorskih ciljeva i ishoda (nekoherentnost) predstavljali su ograničavajući faktor u implementaciji i praćenju realizacije Strategije i značajno su otežali evaluaciju rezultata. Neophodno je da općinski organi upravljanja, tokom revizije Strategije u obzir uzmu ove činjenice i pažljivo razmotre sektorske ciljeve i očekivane ishode, kao i projekte (čije su manjkavosti detaljno objašnjene u Izvještaju o srednjoročnoj evaluaciji implementacije Strategije) te da na osnovu preporuka evaluacije osiguraju logičku vezu i koherentnost projekata u odnosu na sektorske ciljeve kojima trebaju doprinijeti uz redefinisane sektorskih ishoda u skladu sa SMART principom.
- Strateški fokusi su suštinski dobro postavljeni i potrebno ih je zadržati u narednom periodu, uz eventualno proširenje jednog fokusa koje bi se odnosilo na uvođenje komponente smanjenja rizika od prirodnih i drugih opasnosti.
- Analizom efektivnosti sektorskih ciljeva utvrđeno je da od ukupno 17, u potpunosti su ostvarena 4 sektorska cilja, djelimično ostvarenih ciljeva je 10, 2 sektorska cilja nisu ostvarena, dok procjena jednog cilja nije bila moguća usljed nedostatka podataka za mjerenje rezultata. Da bi se postigli bolji rezultati u ostvarivanju sektorskih ciljeva, neophodno je izvršiti reviziju i izmjenu pojedinih ciljeva, u skladu sa preporukama Izvještaja o srednjoročnoj evaluaciji implementacije Strategije.
- Programi su bili tematski dobro osmišljeni i omogućili su grupiranje srodnih projekata.
- Od ukupno 157 planiranih projekata, u potpunosti je realizirano 24,84%, u sprovedbi se nalazi 36,31%, dok 38,85% strateških intervencija nije uopće implementirano (prolongirano/otkazano).

Stoga je potrebno osigurati realnije planiranje projekata u skladu sa preporukama izvještaja o srednjoročnoj evaluaciji, a dio sektorskih ciljeva objediniti s ciljem povećanja efektivnosti.

- Zbog ograničenih razvojnih sredstava iz općinskog Budžeta, evidentan je visok stepen planiranih sredstava za sufinansiranje projekata iz vanjskih izvora (85,21%). Imajući u vidu da su planirana sredstva realizirana sa svega 27,12%, neophodno je tokom revizije Strategije planirati sredstava za realizaciju projekata/mjera iz budžeta i vanjskih izvora uz detaljnu analizu svih faktora koji mogu uticati na implementaciju projekata (uključujući stanje imovinsko pravnih odnosa, odnos troškova i koristi te izvjesnost izvora finansiranja). Važno je nastaviti usklađivanje projekata u planu implementacije s planovima budžeta, kao i organiziranje i jačanje kapaciteta za privlačenje vanjskih izvora kako bi se unaprijedio stepen realizacije u odnosu na planove.
- Implementacija Strategije u periodu 2011-2015. imala je djelimičan (srednji) uticaj na lokalnu i širu zajednicu. Najveći uticaj Strategije se uočio u dijelu koji se tiče ekonomskog i turističkog razvoja. Najmanji uticaj zabilježen je u oblasti održivog upravljanja čvrstim otpadom, poljoprivrede, održivog upravljanja šumskim resursima, kreiranja povoljnog ambijenta za ostanak mladih i uključivanja građana u razvojne i društvene procese. Poboljšanje uticaja Strategije na ostvarenje strateških ciljeva i fokusa mogli bi se ostvariti boljim planiranjem u pogledu izvora finansiranja i aktivnijim uključivanjem lokalnih aktera u implementaciju Strategije.
- U cilju postizanja veće održivosti strateških intervencija i Strategije, preporuka je da se i dalje unapređuju institucionalni kapaciteti općine za upravljanje razvojem. Kroz sistemski pristup potrebno je aktivnije uključiti relevantne socio-ekonomske aktere u implementaciju strateških intervencija. Neophodno je studiozno pristupiti planiranju projekata, posebice vanjskih izvora finansiranja i osigurati potrebna finansijska sredstva za implementaciju projekata. U tom kontekstu, tokom planiranja i nakon realizacije projekata, treba primjeniti praksu analize troškova naspram dobivene koristi (Cost-benefit analiza) i nalaze iskoristiti za efikasnije upravljanje razvojem.
- Sistem interne i eksterne komunikacije za efikasno upravljanje razvojem je potrebno jačati. Još uvijek nedostaje dosljedna primjena procedure o planiranju, praćenju, vrednovanju i izvještavanju (PPVI procedura). Preporuka je da se u narednom periodu JURA suštinski stavi u funkciju upravljanja razvojem te dosljedno primjeni PPVI procedura u svakodnevnoj praksi. Također, potrebno je dalje graditi kapacitete lokalne uprave i aktera iz lokalne zajednice za pisanje projekata, lobiranje i privlačenje vanjskih izvora za finansiranje implementacije Strategije.

III Metodologija kreiranja revidirane strategije razvoja

U reviziji strateškog plana razvoja općine Bosanska Krupa korištena je standardna Metodologija za integrisano planiranje lokalnog razvoja (MIPRO), prihvaćena i preporučena od strane entitetskih vlada, te saveza opština i gradova oba entiteta. MIPRO je u potpunosti usklađena sa postojećim zakonskim okvirom kojim je definisano planiranje razvoja na lokalnom nivou, kao i sa vodećim principima i pristupima strateškom planiranju koje promovira Europska unija. Vodeći principi na kojima se zasniva revizija Strategije razvoja općine Bosanska Krupa su održivost i socijalna uključenost. Održivost kao princip integrira ekonomski i aspekt zaštite okoliša, dok princip socijalne uključenosti podrazumijeva jednake šanse za sve i pravičnost u smislu identifikovanja potreba i interesa marginaliziranih i socijalno isključenih grupa stanovništva. Nadalje, Strategiju razvoja karakteriziraju integracija (što znači da su ekonomski, društveni i aspekt zaštite okoliša posmatrani kao neodvojivi dijelovi jedne cjeline) i participacija (svi zainteresovani akteri su angažovani i doprinijeli su izradi Strategije).

Općina se angažovala u procesu revizije Strategije vođena uvjerenjem da strateško planiranje predstavlja ključni instrument za proaktivno i odgovorno upravljanje lokalnim razvojem. Proces revizije Strategije razvoja, iniciran od strane načelnika Općine i podržan od strane Općinskog vijeća, je započeo potpisivanjem Memoranduma o razumijevanju između Općine Bosanska Krupa i Razvojnog programa Ujedinjenih nacija (UNDP-a) te uključivanjem radnih tijela – Općinskog razvojnog tima (ORT), Sektorskih radnih grupa i Partnerske grupe (PG).

Proces je operativno vodio Općinski razvojni tim, a u samom procesu stvoreni su mehanizmi za građansko učešće u planiranju lokalnog razvoja kroz rad Partnerske grupe – konsultativnog tijela kojeg su činili predstavnici javnog, privatnog i nevladinog sektora, koji se sastao tri puta tokom procesa revizije.

Polazna tačka za reviziju Strategije razvoja općine Bosanska Krupa je bila srednjoročna evaluacija Strategije razvoja općine Bosanska Krupa, analiza postojećih strateških dokumenata, te stepen razvijenosti ljudskih resursa neophodnih za reviziju, implementaciju, praćenje i vrednovanje Strategije. Reviziju nosećeg i najvažnijeg dijela Strategije, strateške platforme, koja obuhvata revidiranu socio-ekonomsku analizu, strateške fokuse, viziju razvoja i strateške ciljeve razvoja uradio je ORT. Reviziju sektorskih planova razvoja lokalne ekonomije, društva i zaštite okoliša izradile su, za tu svrhu, formirane sektorske radne grupe koje su činili članovi ORT-a i PG-a. U završnom dijelu procesa revizije Strategije, ORT je, na bazi principa integracije, objedinio i uskladio revidovane sektorske dokumente te pripremio okvirni trogodišnji plan implementacije (1+2), uključujući i plan razvoja organizacijskih kapaciteta i ljudskih potencijala neophodnih za efikasnu implementaciju revidirane Strategije. Kako bi se omogućila uspješna implementacija revidirane Strategije, finansijski okvir Strategije je u potpunosti usklađen sa općinskim budžetom za 2017. godinu i realnim mogućnostima za povlačenje sredstava iz eksternih izvora.

IV Strateška platforma

IV.1. Kratak pregled ključnih izmjena socio-ekonomskog stanja u odnosu na prethodni period implementacije

U ovom dijelu revidirane Strategije općine Bosanska Krupa pripremljen je sažeti pregled ključnih izmjena socio-ekonomskog stanja u odnosu na stanje iz 2011. godine, a koje su rezultat izmijenjenih okolnosti usljed djelovanja vanjskih faktora (van obuhvata Strategije), odnosno implementacije Strategije u prethodnih 5 godina. Dijelovi socio-ekonomske analize koji nisu pretrpjeli značajne promjene izostavljeni su iz ovog pregleda.

4.1.1. Geografski položaj, prirodne karakteristike i demografska struktura

U periodu 2011-2015. nije bilo značajnih promjena u geografskom položaju i prirodnim karakteristikama općine.

Kada je riječ o demografskim karakteristikama i kretanjima stanovništva, prema zvaničnim podacima Agencije za statistiku BiH¹ objavljenim u junu 2016.g., općina Bosanska Krupa ima 25.545 stanovnika (49,12% muškaraca i 50,88% žena), koji žive u 7.675 domaćinstava i 37 naseljenih mjesta, organiziranih u 24 mjesne zajednice, sa gustom naseljenosti od 49,9 stanovnika/km² što je značajno manje od prosjeka Unsko-sanskog kantona (69,9) i Federacije BiH (89,4).

U proteklom petogodišnjem periodu došlo je do promjena u starosnoj strukturi stanovništva. Naime u

2015.g. zabilježen je udio stanovnika mlađe životne dobi do 14 godina starosti u ukupnom stanovništvu 20,17%, što je za 1,66 procentna poena manje u odnosu na 2011.g. Udio stanovnika od 14 do 64 godine je 67,43%, što je za 1,21 procentni poen više u odnosu na 2011.g. dok je broj starijih od 65 godina zastupljen sa 12,40% i predstavlja uvećanje od 0,5 procentnih poena u odnosu na 2011.g. Iz navedenog se može zaključiti da je u općini Bosanska Krupa prisutan trend starenja stanovništva, što može imati značajne implikacije za budući razvoj općine.

Također, tokom 2015.g. zabilježeni udio radno sposobnog stanovništva (osobe starije od 16 godina) u ukupnom broju stanovnika iznosi 82,26%, od čega je 57,5% (12.076) ekonomski neaktivno (učenici/studenti, penzioneri, osobe nesposobne za rad, osobe koje obavljaju kućne poslove i ostali).

U periodu 2011-2015. stopa prirodnog priraštaja bilježi trend pada i u prosjeku iznosi 0,98%.

U periodu 2011-2015. općina Bosanska Krupa bilježi negativan migracioni saldo koji je u prosjeku iznosio -67, a najmanja vrijednost u proteklom periodu je zabilježena u 2015.g. (-122). Kao razlog odlaska

¹ Agencija za statistiku BiH, Juni 2016.g.

stanovništva (prvenstveno u druge zemlje) najčešće se navodi teška ekonomska situacija.

Nepovoljna starosna struktura stanovništva, trend smanjenja prirodnog priraštaja i odlazak stanovništva, posebno mladih, u dugoročnom periodu može imati negativne posljedice za razvoj općine. Istovremeno ove pojave indirektno utiču na pojačanje ranjivosti lokalne zajednice kada su u pitanju prirodne i druge opasnosti, što se i pokazalo tokom prirodnih nepogoda u posljednje tri godine (ugroženost najranjivijih skupina stanovništva prirodnim nepogodama i katastrofama).

4.1.2. Pregled stanja i kretanja u lokalnoj ekonomiji

U periodu 2011-2015. općina Bosanska Krupa bilježi trend povećanja broja pravnih subjekata (za 7,6% u odnosu na 2011.g.). U strukturi pravnih subjekata najzastupljenija su preduzeća koja se bave društvenim, socijalnim i osobnim uslužnim djelatnostima (udio od 27,33%) i preduzeća registrirana za obavljanje trgovine na veliko i malo i održavanje (udio od 23,33%). U okviru ovih djelatnosti nisu zabilježeni trendovi značajnog

povećanja broja preduzeća. S druge strane, broj preduzeća u prerađivačkoj industriji bilježi značajan rast (uvećanje za 39,5% u odnosu na 2011.g.), što se može dovesti u vezu sa strateškim intervencijama,

posebice u vezu sa uspostavljanjem poslovne zone „Pilana“ i pojednostavljenje i unapređenje administrativnih usluga privrednim subjektima.

U periodu 2011-2015., općina Bosanska Krupa, također, bilježi trend značajnog povećanja broja obrta (za 56,55% u odnosu na 2011.g.). Najveći broj obrta registrirani su kao zanatske radnje (38,4% od ukupnog broja obrta), zatim ugostiteljske radnje (24,33%) i trgovačke radnje (17,9%). Općina je

direktno doprinjela povećanju broja obrta kroz usvajanje odluke o olakšicama za otvaranje obrtničkih radnji u zanatskom centru sa akcentom na stare zanate, što predstavlja direktan rezultat implementacije strateških intervencija. Također je potrebno istaći da je u 2015.g. zabilježeno 28 poljoprivrednih obrta, što je 4,6 puta više u odnosu na 2011.g. Međutim, navedeno uvećanje poljoprivrednih obrta nije rezultat implementacije Strategije, već posljedica izmjene Pravilnika o podsticajima u poljoprivredi koji su stimulirali registraciju obrta u ovoj oblasti.

Kada su u pitanju investicije u poslovne zone na području općine Bosanska Krupa, u proteklom periodu je došlo do značajnih pozitivnih promjena. Općina je uspostavila i značajno infrastrukturno unaprijedila poslovnu zonu „Pilana“ sa ulaganjima u vrijednosti od cca 20 miliona KM (interna saobraćajnica, vodovodna i kanalizaciona infrastruktura, elektro mreža) koja je privukla investicije 13 značajnih poslovnih subjekata koji su i započeli sa radom u ovoj poslovnoj zoni (većinom u metaloprerađivačkoj djelatnosti). Rezultat investicija i pokretanja novih proizvodnih pogona je otvaranje 231 radnog mjesta u privredi. Privlačenju investicija Općina je doprinjela provođenjem preporuka u skladu sa zahtjevima BFC standarda, čime je u 2016.g. stekla pravo na BFC certifikat. Prethodno navedeni rezultati predstavljaju

direktan uticaj implementacije Strategije. Za potpuno uređenje poslovne zone „Pilana“ neophodno je dodatno izgraditi 300 m saobraćajnice, koja se nalazu unutar ove zone.

Obzirom da je preko 80% kapaciteta poslovne zone „Pilana“ popunjeno, i da se očekuje da će kapaciteti ove poslovne zone biti u potpunosti iskorišteni u naredne tri godine, nakon dodatne izgradnje saobraćajnice, Općina je započela pripreme (rješavanje imovinsko-pravnih odnosa) za uspostavu dodatne poslovne zone „Vatreni mlin“.

U ovom dijelu je značajno naglasiti da značajan broj građana Bosanske Krupe živi i radi u inozemstvu i predstavljaju potencijalne investitore. Iskustva iz dosadašnjeg rada sa dijasporom govore da postoji interes koji se u praksi realizovao kroz jednu investiciju u metaloprerađivačkoj industriji i otvaranje oko 8 novih radnih mjesta. Ove investicije su realizovane u saradnji sa Općinom i predstavljaju indirektan uticaj Strategije i stvaranja preduslova za povoljno poslovno okruženje. Općina u narednom periodu namjerava unaprijediti saradnju sa dijasporom formirajući Centar za koordinaciju iseljeničkih razvojnih inicijativa, koji bi služio kao spona između lokalnih razvojnih inicijativa i potencijalnih investitora iz dijaspore.

Bruto društveni proizvod po glavi stanovnika u općini Bosanska Krupa (3.059 KM) je u 2015.g. bilježio rast od 7,8% u odnosu na 2011.g. i može se dovesti u vezu sa povećanjem privredne aktivnosti (posebice u metaloprerađivačkoj industriji) što je indirektan rezultat implementacije Strategije.

Kada je riječ o izvozu, Općina Bosanska Krupa u periodu 2011 - 2015. bilježi trend rasta i u 2015.g. je izvoz iznosio 44 miliona KM što je za 31% više u odnosu na 2011.g. Rast izvoza je praćen i rastom uvoza koji je u 2015.g. iznosio 31 milion KM što je za 32,6% više u odnosu na 2011.g. Značajno je istaći da općina Bosanska Krupa predstavlja jednu od rijetkih općina čiji je trgovinski bilans sa inostranstvom pozitivan (suficit od 13 miliona KM), što je direktan rezultat povećanja privredne aktivnosti u proteklom periodu a indirektan rezultat implementacije strateških intervencija, posebice u oblasti stvaranja povoljnog poslovnog okruženja za razvoj prerađivačke industrije. U narednom periodu je neophodno nastaviti stvarati povoljno poslovno okruženje za razvoj prerađivačke industrije kroz osavremenjivanje poslovnih zona i formiranje centara za podršku investitorima i razvoju privrede u općini Bosanska Krupa.

Iznos prosječne mjesečne neto plaće na kraju 2015.g. godine je 772 KM što je za 9% više u odnosu na 2009. i rezultat je regularnih kretanja u ekonomiji i manjim dijelom indirektnog uticaja implementacije Strategije. Iako je došlo do navedenog povećanja, prosječna neto plaća manja je od prosjeka FBiH koja je na kraju 2015. iznosila 830 KM. Relativno niske plaće negativno utiču na domaću potrošnju a time i na jačanje domaće proizvodnje. Iako privreda u proteklom periodu nije pretrpjela značajne štete kada su u pitanju poplave i klizišta, ipak gledajući sa aspekta prosječnog stanovnika općine Bosanska Krupa, usljed niskih primanja, oporavak od šteta na domaćinstvima, uzrokovanih poplavama i klizištima, ali i ostalim prirodnim i drugim opasnostima, značajno je otežan.

Turizam

Iako općina raspolaže sa bogatim prirodnim i kulturno-historijskim potencijalima (rijeka Una i njene pritoke, stare tvrđave itd.), oni u proteklom periodu nisu dovoljno iskorišteni za značajniji razvoj turizma. Potencijali se prvenstveno ogledaju u razvoju rekreativno - sportskog turizma (rafting, Una Regata, Unski lađari, biciklizam, planinarenje itd.) i ribolovnog turizma (na rijeci Uni, Krušnici i Pecki). Najpoznatije turističke destinacije su: Stari grad, Izletišta Male ade, Izletišta Šujnovac, Vrelo Krušnice, (odlazak lađom), Zbirka grafika Boško Karanović, Izletišta Mlinčići-Otoka, Stari grad Jezerski, Rodna kuća Džemaludina Čauševića u Arapuši, Vožnja tradicionalnom unskom lađom, Rafting i ribarenje na Uni - Una discovery. U periodu 2011-2015. uređena su izletišta Šujnovac, kompleks ZAH, Mala ada i djelimično Stari grad u

Bosanskoj Krupi i Stari grad Jezerski. Međutim, u uređenje ostalih destinacija se nije ulagalo što je za posljedicu imalo izostanak posjeta ovim destinacijama. Navedene destinacije, pored turističkih potencijala, predstavljaju i potencijale za poboljšanje broja i kvaliteta sportsko-kulturnih sadržaja, te je njihovo uređenje u narednom periodu neophodno.

Problem bržeg razvoja turizma u općini Bosanska Krupa i dalje ostaje nedovoljna promocija sa kvalitetnim i konkretnim programima ponude boravka turista, neuređenost turističkih destinacija, te nedostatak kadrova i sposobnih turističkih agencija (nedostatak turističke organizacije općine Bosanska Krupa). Na području općine je uspostavljen Turistički info centar, dok uspostava Odjeljenja za turizam nije bila moguća iz razloga nepostojanja zakonske regulative koja bi to omogućavala.

Poljoprivreda

U posmatranom periodu nije došlo do značajnih promjena kada je u pitanju iskorištavanje, struktura vlasništva i bonitet poljoprivrednog zemljišta. Kao što je to slučaj u svim općinama u BiH, usitnjenost poljoprivrednih posjeda predstavlja ograničavajući faktor razvoja poljoprivrede na ovom području.

Broj poljoprivrednih gazdinstava u 2015.g. je iznosio 1.299, što je za 5 puta više u odnosu na 2010.g. S druge strane, u periodu 2011-2015. broj registriranih obrta u poljoprivredi je značajno uvećan (sa 6 u 2011.g na 28 u 2015.g.) i nije rezultat implementacije Strategije, već posljedica izmjene Pravilnika o podsticajima u poljoprivredi koji su stimulirali registraciju obrta u ovoj oblasti. Povećanje broja poljoprivrednih gazdinstava i obrta rezultiralo je i povećanjem broja kooperantskih ugovora kojih je u 2015.g. potpisano 584 što je za 2,5 puta više u odnosu na 2010.g. Od navedenog broja potpisanih ugovora 412 se odnose na proizvođače mlijeka, 43 na proizvodnju povrća, a 127 na proizvodnju jagodičastog voća. Povećanju broja poljoprivrednih proizvođača koji su potpisali kooperantske ugovore nesumnjivo je doprinjela realizacija poljoprivrednih sajmova u okviru manifestacije „Bos.Krupa – grad malih sajmova“, što predstavlja rezultat implementacije Strategije.

Broj proizvođača mlijeka u 2015. godini iznosio je 412, od kojih je u istoj godini otkupljeno 4.928.678 l mlijeka (najviše od strane Meggle doo), što u prosjeku iznosi oko 2.464.300,00 KM.

Iako je na području općine Bosanska Krupa poljoprivreda tradicionalno okrenuta ka stočarstvu, ratarstvu i povrtlarstvu, posljednjih godina je došlo do ekspanzije proizvodnje voća, posebno jagodičastog i bobičastog voća.

U 2015. godini od 92 proizvođača jagodičastog i bobičastog voća (prvenstveno malina) izvršen je otkup proizvoda u količinama od 311.600 kg (malina 90 % i jagoda 10 %), odnosno, procijenjena vrijednost otkupljenog jagodičastog i bobičastog voća iznosila je ukupno 1.028.280 KM (981.540 KM za maline i 46.740 KM za jagode).

Uzgoj povrća također, doživljava uspon i ima uzlazan trend. U proteklom periodu registrirano je i povećanje proizvodnje i otkupa krastavaca za industrijsku preradu, kojeg prvenstveno otkupljuje SPZ „Agromerkantilija“ Velika Kladuša, OPZ „Agrodar“ Cazin i SPZ „Krajiška malina“ Stijena. Ovom kooperacijom od 44 proizvođača otkupljeno je oko 281.100 kg kornišona, ukupne vrijednosti od 168.660,00 KM. Značajno je da je ova proizvodnja podržana subvencijama iz općinskog, kantonalnog i

federalnog budžeta. Ovakav vid kooperacije u poljoprivrednoj proizvodnji garantuje povećanje zapošljavanja radno sposobnog stanovništva, profit i povećan izvoz, pa je treba podržati.

Zabilježeni pomak u razvoju primarne poljoprivredne proizvodnje se ne može dovesti u vezu sa strateškim intervencijama jer nije bilo predviđenih projekata koji bi direktno podržali razvoj poljoprivredne proizvodnje, već se podrška provodila u sklopu redovnih aktivnosti poljoprivredne službe i dijelom kroz poticajne mjere Ministarstva poljoprivrede FBiH i USK.

U posmatranom periodu nije došlo do formiranja otkupnog i distributivnog centra, jer su poljoprivredni proizvođači sve proizvedene količine uspjevali samostalno plasirati na tržište. Međutim, trend razvoja poljoprivredne proizvodnje, posebice malina i povrća (krastavaca) stvara potrebu za njihovim adekvatnim skladištenjem, te će u periodu nakon 2020. godine biti potrebno razvijati rashladno-skladišne kapacitete kojih na području općine nema.

4.1.3. Pregled stanja i kretanja na tržištu rada

Na području općine Bosanska Krupa u periodu 2011-2015. zabilježen je porast zaposlenih osoba sa 2.826 na 3.171 (uvećanje od 12,2%). Razlog povećanja broja zaposlenih se može dovesti u vezu sa povećanjem broja preduzeća u privatnom sektoru i povećanjem industrijske proizvodnje, na šta je djelimično uticala i implementacija Strategije razvoja općine kojom je uspostavljena poslovna zona „Pilana“ i olakšani procesi registracije privrednih subjekata, odnosno, obezbjeđena je podrška Općine investitorima u vidu savjetodavnih usluga, brzog rješavanja zahtjeva za kupovinu građevinskog zemljišta i brzog ishodovanja građevinskih dozvola. Međutim, u istom periodu povećao se i broj nezaposlenih lica sa 4.578 u 2010.g. na 4.850 u 2015.g (46,5% nezaposlenih su žene) što predstavlja uvećanje od 5,94%. Trend povećanja broja nezaposlenih se dovodi u vezu sa ulaskom novih mladih osoba na tržište rada nakon završene srednje škole. Veliki problem predstavlja strukturna nezaposlenost građana gdje je učešće dugoročno nezaposlenih (registrirani duže od dvije godine na zavodu za zapošljavanje) u ukupnom broju nezaposlenih veće od 84% i u proteklih pet godina bilježi trend rasta. Iako je u periodu 2011-2015. strateškim intervencijama obezbjeđena prekvalifikacija (zavarivači i operateri na CNC mašinama) i osposobljavanje nezaposlenih lica za pokretanje vlastitog biznisa (osposobljeno 88 lica) ipak njihov broj nije dovoljan kako bi se ujednačila ponuda i potražnja konkurentne radne snage. Zbog toga je potrebno omasoviti postojeće i osmisliti dodatne programe osposobljavanja, prekvalifikacije i dokvalifikacije radno sposobnog stanovništva, a u skladu sa potrebama tržišta rada.

Pored strukturne nezaposlenosti, ozbiljan problem predstavlja i veliki broj nezaposlenih mladih osoba u životnoj dobi između 15-35 godina koji čine 45,4% nezaposlenih. Visokom procentu registriranih nezaposlenih lica doprinosi i još uvijek sveopće prisutan problem neprijavljenih radnika, koji zapravo ostvaruju određene prihode, ali radnike čini ranjivim a posao nesigurnim. Upravo nesigurnost zapošljavanja i loša ekonomska situacija u kojoj se osobe ove životne dobi nalaze, uslovljavaju njihov odlazak sa ovih područja u potrazi za boljim poslom i stabilnim primanjima. Ekonomske migracije i negativni migracioni saldo mogu imati ozbiljne posljedice za budući razvoj općine. Stoga je u narednom razvojnom periodu neophodno obratiti posebnu pažnju zapošljavanju i ostanku mladih.

Prema podacima Fonda PIO, broj penzionera u periodu 2011-2015. na području Općine je u stalnom porastu tako da je 2015. godine evidentirano 2.300 korisnika penzije (starosne, invalidske i porodične),

što je za 5,5% više u odnosu na 2011. godinu. Odnos penzionera i broja zaposlenih je 1:1,38 što je izuzetno nepovoljno sa aspekta obezbjeđivanja finansijskih izvora iz kojih se isplaćuju penzije (doprinos na plate). Povećanje broja penzionera uz nedovoljno povećanje iznosa penzija (povećanje od 2,47% u proteklih 5 godina) koje su u 2015.g u prosjeku iznosile oko 365 KM za starosnu, 298 KM za porodičnu i 300 KM za invalidsku penziju, dodatno pojačava socijalnu ranjivost lokalne zajednice.

4.1.4. Pregled stanja i kretanja u oblasti društvenog razvoja

Obrazovanje

Kada je u pitanju obrazovanje na području općine Bosanska Krupa u periodu 2011-2015. nije došlo do promjena u broju obrazovnih ustanova. Međutim, općina Bosanska Krupa bilježi rast djece obuhvaćene predškolskim odgojem i obrazovanjem, dok nastavlja bilježiti pad broja učenika u školskim ustanovama, što je detaljno elaborirano u nastavku.

JU "Dječije obdanište i dom učenika" Bosanska Krupa je u 2015.g. u 7 odgojnih grupa pohađalo 120 djece što je za 81,8% više u odnosu na 2011.g. Sa povećanjem broja djece povećavao se i broj nastavnog osoblja te je u 2015.g. zabilježeno 11 nastavnika, što je za 4 nastavnika više u odnosu na 2011.g. Objekat je još uvijek u dobrom stanju, dok materijalno-tehnička opremljenost obdaništa nije zadovoljavajuća, gdje je potrebno nabavka i dopunjavanje nastavničkih pomagala, namještaja i didaktičkih sredstava. Iako je došlo do povećanja obuhvata djece predškolskim odgojem i obrazovanjem, potrebe stanovništva za ovim vidom usluge su daleko veća od prihvatnih kapaciteta obdaništa, na što ukazuju i duge liste čekanja na prihvatanje djece u obdanište. Značajno je istaći da je u sklopu LOD III programa realiziran strateški projekat uključivanja marginaliziranih grupa u predškolsko obrazovanje, a odnosi se na uključivanje Roma u predškolski odgoj uz podršku stručnih lica (pedijatar, logoped, pedagog), dok je kroz projekat "Mobilni vrtić" uključeno 50 djece iz ruralnih područja, a najviše djece povratnika i djece iz Romske populacije.

U istoj ustanovi realiziran je projekat "Otvoreni vrtić" pod pokroviteljstvom Federalnog ministarstva obrazovanja koji je omogućio tri mjeseca besplatnog pohađanja vrtića za djecu Rome.

Broj učenika u osnovnom obrazovanju u posmatranom periodu nastavlja bilježiti trend smanjenja. U 2015.g je u osnovne škole upisano 2.436 učenika, što je za 13,34% manje u odnosu na broj učenika u 2011.g. Za razliku od perioda koji je prethodio realizaciji Strategije, u periodu 2011-2015. u svim školama se primjenjuje princip inkluzivnog obrazovanja u koji je ukupno uključeno 72 djece sa posebnim potrebama. Međutim, dvije osnovne škole nemaju omogućen fizički pristup učenicima sa invaliditetom, što predstavlja problem koji je potrebno prioritarno rješavati u narednom periodu. Uslovi u kojima se odvija nastava u osnovnom obrazovanju nisu na zadovoljavajućem nivou. Značajnom broju škola potrebna je rekonstrukcija objekta i zamjena dotrajale stolarije, dok se sve osnovne škole (uključujući područne) suočavaju sa problemom opremljenosti nastavničkih kabineta, a posebno kabineta informatike.

Kada je riječ o srednjem obrazovanju, tokom 2011., 2012. i 2013. godine broj upisanih učenika u srednje škole bilježi pozitivan trend. Međutim, u 2014.g. zabilježeno je smanjenje broja učenika da bi taj broj u 2015. godini iznosio svega 780, što je za 22,46% manje u odnosu na 2011.g. Procjene su da će se trend

smanjenja broja učenika u srednjim školama nastavit padati, obzirom na trend odlaska stanovništva ali i smanjenja broja učenika u osnovnim školama. U periodu 2011-2015.g. došlo je do manjih ali nedovoljnih promjena u obrazovnoj ponudi u srednjim školama (uvedena su zanimanja za zavarivače i CNC operatere). Nerijetko se u lokalnoj privredi traže radnici određenih profila (bravari, radnici na CNC mašinama, zavarivači), kojih nema na tržištu rada, što poslodavce stavlja u nezavidan položaj, a mladi drugih struka nemaju mogućnost aplikacije. Neophodan je Centar za prekvalifikaciju koji će omogućiti, kako poslodavcima, tako i nezaposlenim licima da dođu do kvalitetne radne snage odnosno radnog mjesta.

Sve osnovne i srednje škole, izuzev Gimnazije, imaju fiskulturne sale, međutim, većini je potrebna rekonstrukcija ili adaptacija. Kao i kod objekata osnovnog obrazovanja i objekti srednjih škola imaju potrebe za manjim adaptacijama, naročito kada je riječ o vanjskoj i unutrašnjoj stolariji, što za posljedicu ima veće troškove grijanja objekata. Korisna površina srednjoškolskog centra „Safet Krupić“ je 3.796 m² i za grejnu sezonu prosječno troši od 180-200 m³ ogrevnog drveta, što finansijski iskazano iznosi cca 14.000,00KM. Poseban problem srednjih škola predstavlja neopremljenost kabineta za izvođenje specijalističke obuke i nastave, posebno kada je riječ o tehničkim strukama.

Pored neopremljenosti i dotrajalosti opreme, sve obrazovne ustanove na području općine Bosanska Krupa suočavaju se sa problemom neprovođenja praktičnih vježbi odgovora u slučaju prirodnih i drugih opasnosti, odnosno, ne postoje programi koji bi podigli svjesnost učenika o njihovim ulogama i načinima odgovora tokom katastrofa, izuzev programa podizanja svjesnosti od mina koji se dugi niz godina provodi u saradnji sa organizacijom Crvenog križa. Dio škola ima izrađen Plan zaštite i spašavanja od požara i Plan evakuacije, međutim, niti jedna škola nema izrađen Plan zaštite i spašavanja od prirodnih i drugih nesreća, što ih dodatno čini ranjivim na prirodne i druge opasnosti. Općinska služba za zajedničke poslove, civilnu i protupožarnu zaštitu će kroz redovne aktivnosti koje provode na terenu, intenzivirati i rad sa školama na organizovanju i provođenju vježbi postupanja u slučaju prirodnih i drugih katastrofa.

Kultura i sport

U periodu 2011-2015. nije došlo do značajnih promjena u broju aktivnih sportskih i kulturnih udruženja/klubova, kao ni u ukupnom broju kulturnih objekata. Kao rezultat strateških intervencija u periodu 2011-2015. došlo je do sanacije/izgradnje 7 sportskih terena od kojih posebno treba istaći SRC "Ade", stadion NK "Sloga" Otoka i "Gimnazijsko igralište", teretana na otvorenom u Malim adama, čime je stvoren preduslov za povećanje broja mladih koji se aktivno i rekreativno bave sportom. Procjena Općinskog razvojnog tima je da najmanje 3.400 građana koristi sportsko rekreativne terene. Pored sportskih, u proteklom periodu sanirano je 5 kulturno-historijskih objekata, uključujući sanaciju i otvaranje Gradske galerije, čime su stvoreni preduslovi za unapređenje kulturnih sadržaja na području općine. Od 2014.g. Gradska galerija i Gradska biblioteka djeluju u okviru JU Centar za kulturu Bosanska Krupa. Kao rezultat navedenih Strateških aktivnosti, broj sportskih i kulturnih manifestacija u 2015.g. iznosio je 40 što je za 3 više u odnosu na 2011.g.

Za značajnije i kvalitetne promjene u ponudi sportsko-kulturnih sadržaja neophodno je izvršiti dodatnu sanaciju velikog broja sportskih terena i urediti turističke destinacije na kojima se planiraju organizirati razni sportsko-kulturni događaji, međutim, s obzirom da se radi o značajnijim ulaganjima to neće biti

moгуće uraditi u narednom planskom periodu. Neophodno je ažurirati i dopunjavati kalendar sportsko-kulturnih manifestacija na području općine Bosanska Krupa na godišnjem nivou.

Zdravstvo i socijalna zaštita

Broj ustanova primarne zdravstvene zaštite na području općine nije se mijenjao u proteklom periodu. Kada je u pitanju struktura i vrsta usluge koju nudi ZU Dom zdravlja, u periodu 2011-2015. nije bilo značajnih promjena. Međutim, nepostojanje terenske službe hitne medicinske pomoći, neadekvatna opremljenost stacionirane službe hitne medicinske pomoći, kao i nedostatak stručnog kadra, općinu Bosanska Krupa čini ranjivom na prirodne i druge opasnosti, naročito u slučaju rizika sa katastrofalnim posljedicama. Broj lica koja imaju zdravstveno osiguranje u 2015.g. iznosi 21.815 što je manje za 2,53% u odnosu na 2011.g. Smanjenje broja osiguranika se dovodi u vezu sa odlivom stanovništva i smanjenjem broja stanovnika.

Iako su na području općine Bosanska Krupa vodeće bolesti još uvijek bolesti krvotoka i tumori, ne postoje savjetovališta za ove vrste bolesti. Na području općine tokom 2014. i 2015. nisu zabilježeni smrtni slučajevi djece u dobi do 1 godine.

Socijalna zaštita stanovništva na području općine Bosanska Krupa ostvaruje se kroz rad JU Centar za socijalni rad Bosanska Krupa, čiji je osnivač i finansijer Općina. Najznačajnije promjene kada su u pitanju korisnici usluga Centra nastale su u smanjenju broja korisnika zdravstvenog osiguranja koji su ovaj vid

usluge ostvarivali kao korisnici ove ustanove. Tako je u 2015.g. zdravstveno osiguranje ostvarilo 197 korisnika što je 3,5 puta manje u odnosu na 2012.g. kada je 701 lice ostvarilo pravo na ovaj vid usluge. Navedeno smanjenje je uticalo na značajno smanjenje sveukupnog broja korisnika usluga Centra za socijalni rad, a dovodi se u vezu sa izmjenom zakona o ostvarivanju prava na zdravstvenu zaštitu. Ovo smanjenje se ne može dovesti u vezu sa

kvalitetnijom zdravstvenom zaštitom i zdravijim načinom života stanovnika, već sa ostvarivanjem prava na zdravstveno osiguranje kroz druga zakonska rješenja. Iako je evidentno smanjenje ukupnog broja korisnika Centra za socijalni rad, procjene Općinskog razvojnog tima su da se broj lica u stanju socijalne potrebe uvećava, ali zbog zakonske regulative ne ostvaruju svi pravo na pomoć Centra za socijalni rad. Pored navedenih institucija, na području općine Bosanska Krupa djeluje i Centar za djecu bez roditeljskog staranja, koji radi u izuzetno teškim i neuslovnim prostorijama, što se direktno odražava na kvalitet socijalnih usluga koje ovaj centar pruža najranjivijoj kategoriji djece.

Navedeno ukazuje na potrebu da se većim angažmanom lokalne zajednice u zbrinjavanju i zadovoljavanju osnovnih životnih potreba lica u stanju socijalne potrebe, smanji ranjivost ovih kategorija naročito ako se radi o vanrednim situacijama i katastrofama uzrokovanim prirodnim i drugim opasnostima. Općina će ova pitanja rješavati kroz redovne aktivnosti i posebno osmišljene mjere koje se

odnose na zbrinjavanje socijalno ugroženih stanovnika kroz subvencioniranje đlačkog prevoza, ogreva i djelimične potrošnje el. energije.

Civilna zaštita i sigurnost stanovnika

Na području općine Bosanska Krupa, prema učestalosti i kumulativnim štetama koje uzrokuju, pored ostalih reprezentativnih opasnosti elaboriranih u dokumentu Procjena ugroženosti općine Bosanska Krupa od prirodnih i drugih nesreća, najznačajnije su opasnosti od mina, klizišta, poplava i požara, koji su okarakterizirani kao vrlo visoki rizici.

Dužina vodotokova na području općine Bosanska Krupa iznosi 55,24 km, od čega je 11,87 km poplavno rizičnih vodotokova. Broj stanovnika koji su potencijalno ugroženi poplavama u 2015.g. je iznosio 250, što je 34,21% manje u odnosu na 2011.g. Smanjenje broja potencijalno ugroženih stanovnika poplavama je rezultat investicija općine (33.696 KM) u uređenje i reguliranje lokalnih vodotoka u dužini od 2800 m i to na vodotokovima druge kategorije (iz nadležnosti lokalne zajednice). Međutim, tokom 2015. godine zabilježene su intenzivne padavine, značajno više od godišnjeg prosjeka, koje su uzrokovale veći vodostaj rijeke Une i izljevanje bujičnih potoka, koji nisu direktno ugrozili stanovništvo ali su napravili značajnu materijalnu štetu na lokalnoj infrastrukturi. Najveće štete su napravljene na drvenom mostu u Bosanskoj Krupi, gdje je usljed velike količine drvenog materijala (stabala, trupaca i sl.), koju je nosila rijeka Una oštećen navedeni most te je procjenjena šteta iznosila 239.806 KM, odnosno bila je ugrožena stabilnost mostovske konstrukcije i zabranjeno korištenje mosta. Pored ovog mosta, oštećenje je pretrpio i manji pješački drveni most koji se nakon ovih poplava ograničeno koristi. Odnosno, svako neznatno povećanje nivoa rijeke Une uzrokuje obustavu pješačkog saobraćaja preko ovog mosta što otežava komunikaciju između dvije obale. Pored oštećenja mosta, nakupljanje velike količine drvnog materijala na lokaciji starog pješačkog mosta usporava protok rijeke Une što povećava njen nivo a time i njeno erodivno djelovanje na riječne bankove te se povećava rizik od obrušavanja korita rijeke Une i plavljenja okolnih naseljenih mjesta. Osim opisanih aktivnosti i finansijskih ulaganja za hitne regulacije vodotokaova u periodu 2011-2015 godina, realizirane su VIII-XII faze projekta Regulacije potoka Kalender izradom betonskog kanala sa postavljanjem kanalizacionih cijevi za otpadne vode u naselju Krčana zatim prikupljanje oborinskih voda i potpunim pokrivanjem korita potoka formiranjem pješačke komunikacije na istom. Za ove radove u navedenom periodu je utrošeno 536.090,47KM u dužini 375m. Ovo je nastavak projekta Regulacije potoka Kalender koji je započet 2008.godine i na koji je ukupno utrošeno 1.416.562,12KM za regulisanu dužinu od 961m. Iz budžeta općine je za ovaj projekat izdvojeno 454.955,83 KM. Ovom regulacijom je rješeno pitanje odvodnje otpadnih voda, kao i zaštita od bujičnih voda i odvodnja površinske vode u najgušće naseljenom dijelu Bosanske Krupe, naselju Krčana.

Tokom 2015. godine je registrirano 7 klizišta, što je 3 puta manje u odnosu na 2014. a rezultat su investicije lokalne zajednice u sanaciju klizišta u visini 66.951 KM (2014. i 2015.g.). U periodu 2011-2015 godina registrirano je ukupno 38 klizišta, za čiju sanaciju je uloženo 77.451,23 KM pri čemu je sanirano 9 klizišta.

I pored sanacije značajnog broja klizišta tokom perioda 2011-2015, još uvijek je 47 stanovnika općine direktno ili indirektno izloženo riziku od klizišta, te njihovo zbrinjavanje kroz redovne mjere sanacije predstavlja prioritet u narednom periodu. Značajniji privredni subjekti i javne ustanove nisu ugrožene klizištima.

Pored navedenih prirodnih opasnosti, Bosanska Krupa je posebno izložena šumskim požarima i požarima u objektima i privrednim subjektima, naročito ako se uzme u obzir prisustvo većeg broja privrednih subjekata koji se bave preradom drveta. Najveće gubitke u slučaju šumskog požara pretrpjelo bi ŠPD "Unsko-sanske šume" doo, dok ostali privredni subjekti nisu značajno ugroženi ovom opasnosti. Uslijed šumskih požara, moglo bi doći do obustave saobraćaja na Regionalnim putevima Bosanska Krupa – Bihać, Bosanska Krupa – Bužim i Bosanska Krupa - Cazin. Direktnu izloženost šumskim požarima ima visokonaponska elektro-energetska mreža uslijed čega bi moglo doći do prekida napajanja el. energijom šireg područja općine Bosanska Krupa.

S druge strane, požarima u objektima izloženi su individualni stambeni objekti, višespratni objekti kolektivne stambene gradnje, objekti privrednih subjekata i objekti javnih ustanova. Najizloženiji su objekti u samom gradskom području, posebno višespratni objekti, gdje živi preko 3.000 stanovnika. Svi industrijski i privredni objekti podložni su požarima, a sa najvećim negativnim uticajem i velikim ekonomskim gubicima su požari u pilanama i metaloprerađivačkoj industriji. Požari u javnim objektima podrazumijevaju požare u: Domu zdravlja, predškolskim i školskim ustanovama, Centru za kulturu, zgradi Općine, Centru za socijalni rad itd. U ovim objektima tokom dana ukupno boravi i preko 2.000 osoba. Jačanje ljudskih i materijalnih kapaciteta Vatrogasne jedinice i izgradnja vatrogasnog doma predstavlja ključni prioritet lokalne zajednice u smanjenju rizika od požara u objektima i na otvorenom.

Ugroženost područja općine od zaostalih mina i NUS-a

Na području općine Bosanska Krupa je registrirano 22,089km² površine kontaminirane minama, (izvor BHMAC-a), odnosno 3,97% površine općine. Ovu površinu čine poljoprivredna i šumska zemljišta i okućnice, što se reflektuje na sve sfere društvenog i ekonomskog života na području općine. U periodu 2011-2015. je realizirano 19 projekata deminiranja prema listi utvrđenih prioriteta od strane donatora. Ovim projektima je obuhvaćena površina od 840.596,00m².

Za deminiranje je iz budžeta općine u posmatranom periodu izdvojeno 50.962,98 KM, u okviru šest projekata pri čemu je deminirano 345.104,36 m² površine. Ukupan iznos sredstava uloženi u ovih šest projekata je 690.208,72 KM. Za deminiranje u izvještajnom periodu je utrošeno ukupno 1.681.192,00 KM.

Na području općine prema podacima BHMAC-a u periodu od 1992-1996. Godine od mina su stradala 152 lica, od toga 28 smrtno i 124 lica sa težim i lakšim povredama. U periodu po završetku rata 1996-2015 ukupno su stradala 22 lica, od kojih je 6 smrtno a 16 zadobilo teže i lakše povrede.

Za projekte pomoć žrtvama od mina u cilju ekonomskog osnaživanja i rehabilitacije je izdvojeno 84.000,00 KM, od čega je iz općinskog budžeta 12.077,80 KM. Prioritet općine je nastaviti podržavati socio-ekonomsku integraciju žrtava mina, posebno kroz projekte ekonomske podrške u pokretanju malih porodičnih biznisa.

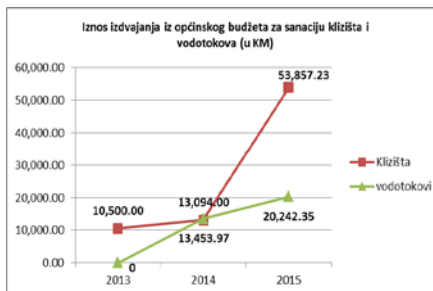
Kapaciteti lokalne zajednice da odgovori na rizike od prirodnih i drugih opasnosti

Služba za civilnu i protivpožarnu zaštitu ima ukupno 26 zaposlenih od čega je 14 u oblasti zaštite od požara i vatrogastvu.

Za provođenje aktivnosti civilne zaštite formirane su službe zaštite i spašavanja u javnim ustanovama i preduzećima i to: Služba za medicinsku pomoć u JU Dom zdravlja, Zajednička služba za

vodosnabdjevanje, čistoću, spašavanje iz ruševina i sanaciju terena – Javno komunalno preduzeće „10. jul“ i Služba za zaštitu i spašavanje životinja - Veterinarska stanica.

Nedovoljno razvijeni kapaciteti Službe civilne zaštite i Vatrogasne jedinice, koji prvenstveno oskudjevaju u adekvatnim prostorima za rad (odnosi se na neuslovan Vatrogasni dom) i osnovnim materijalno-tehničkim sredstvima za efikasan odgovor na prirodne i druge opasnosti, ali i nedovoljnim brojem obučениh kadrova, značajno umanjuju kapacitete Općine da smanji rizik od prirodnih i drugih opasnosti. Potrebno je istaći da koordinacija ključnih lokalnih aktera zaštite i

spašavanja u toku faze hitnog odgovora na katastrofu postoji kroz funkcioniranje Štaba za vanredne situacije kojeg uspostavlja jedinica lokalne samouprave. Međutim, **u cilju efikasnijeg odgovora na prirodne i druge opasnosti, potrebno je značajno poboljšati, komunikaciju ključnih aktera**, ukazati na odgovornosti pojedinih aktera ali i unaprijediti sistem veze i sistem ranog upozoravanja na opasnosti koji trenutno pokriva samo uži gradski dio općine kojim je obuhvaćeno svega 35% stanovnika općine.

Pored prethodno navedenih nestrukturnih mjera, za smanjenje rizika od poplava, klizišta i požara, potrebno je primijeniti određene strukturalne mjere, prije svega pročistiti kanale i urediti korita i obale rijeka i potoka. U proteklom periodu se bilježi trend povećanja izdvajanja iz općinskog budžeta u sanaciju vodotokova i klizišta i taj trend je potrebno zadržati.

Za prevenciju i efikasan odgovor na šumske požare neophodno je izraditi nove i održavati postojeće putne komunikacije kroz šumska područja, raditi na izgradnji svijesti poljoprivrednika o opasnostima nekontroliranog paljenja strništa i ostalog poljoprivrednog otpada. Također je potrebno raditi na podizanju svijesti stanovnika i posjetilaca i postavljanjem signalizacije i znakova upozorenja na požare podići nivo prevencije šumskih požara i požara na otvorenom. Požare u objektima je potrebno prevenirati stavljanjem u funkciju hidrantskih mreža i osiguravanjem da svaki objekat, bilo stambeni ili privredni, ima odgovarajući broj funkcionalnih protivpožarnih aparata. Stavljanje u funkciju hidrantske mreže u objektima predstavlja isključivu odgovornost vlasnika i/ili upravitelja tih objekata.

Većina poslovnih subjekata na području općine posjeduje Plan zaštite i spašavanja od požara ali niti jedan pravni subjekt na području općine ne posjeduje Plan zaštite i spašavanja od prirodnih i drugih nesreća, što značajno umanjuje sposobnost zajednice da se efikasno suprostavi negativnim posljedicama katastrofa. S toga postoji potreba da Služba za civilnu zaštitu u narednom periodu, a kroz redovne aktivnosti koje provode na terenu, kao jedan od prioriteta provodi jačanje svijesti poslovnih subjekata da izrade planove Zaštite i spašavanja od prirodnih i drugih katastrofa.

Civilno društvo

Na području općine Bosanska Krupa trenutno egzistira 61 udruženje i organizacija, od kojih se 39,34% odnosi na organizacije koje djeluju u oblasti sporta. Od ukupnog broja organizacija čak 31 je formirano u periodu 2011-2015. ali ne kroz podršku strateških intervencija veća kao rezultat lokalnih inicijativa građana. Postoji znatan nedostatak udruženja ekološkog i omladinskog profila (svega je 5 takvih

udruženja), ali i udruženja čije članove povezuju interesi za ostvarivanjem određenih prava. S obzirom na njihov pretežno lokalni karakter, svojim potrebama su prvenstveno vezani za budžetska sredstva općine, koja nisu dovoljna za obezbjeđivanje njihovog nesmetanog rada. Sporazum o saradnji lokalne uprave, građana i organizacija civilnog društva potpisan je davne 2009. i potrebno je ponovo revidirati načine podrške organizacijama civilnog društva. U proteklom razvojnom periodu 2011-2016. od strane NVO implementirano je svega 3 EU projekata, što je rezultat nedovoljno izgrađenih kapaciteta organizacija da apliciraju za međunarodne fondove. Neophodno je osnažiti koordinaciju NVO u cilju efikasnijeg uticaja na lokalni razvoj, kao i podržati osposobljavanje NVO sektora za kvalitetnu pripremu projektnih prijedloga od strateškog značaja te ih potaknuti da kontinuirano apliciraju potencijalnim donatorima, posebno EU. Neophodno je da općina kroz budžetska izdvajanja obezbjedi sredstva kojim bi se sufinansirali projekti EU ali i drugih razvojnih agencija i donatora. Općini nedostaje Politika za mlade i planovi razvoja nevladinog sektora koji bi potaknuli veću uključenost mladih u volonterske aktivnosti. Ukupan broj volontera – članova neformalnih grupa mladih u okviru programa Omladinska banka, tokom 2015. godine iznosio je svega 164.

4.1.5. Stanje javne infrastrukture i javnih usluga

Putna i komunikaciona infrastruktura

Ukupna dužina cestovne mreže u nadležnosti općine (lokalni i nekategorizirani putevi) nije se mijenjala u periodu 2011-2015. i iznosi 386,7 km. Ukupna dužina nekategoriziranih i lokalnih puteva koje se redovno održavaju od strane općine iznosi 295,02 km i za njihovo redovno održavanje općina je u 2015.g. izdvojila 186.805 KM što je za 4,7 puta više u odnosu na 2011. Dužina asfaltiranih puteva u nadležnosti općine je u 2015.g. iznosila 96,52 km što je za 5 km više u odnosu na 2014. g., što predstavlja rezultat realizacije strateških intervencija za čiju realizaciju je u 2015. g. izdvojeno 382.330 KM što je za 66,9% više u odnosu na prethodnu godinu. Povećanje dužine asfaltiranih cesta na području općine rezultiralo je smanjenjem broja naseljenih mjesta čiji centri nisu asfaltnom cestom povezani sa centrom općine (sa 5 na 4).

Javna rasvjeta i grijanje

Na području općine Bosanska Krupa u proteklih nekoliko godina došlo je do značajnog unapređenja kada je u pitanju javna rasvjeta. Značajna površina općine, posebno urbanog dijela, pokrivena je javnom rasvjetom (implementacijom intervencija koje nisu bile planirane Strategijom razvoja) što je direktno uticalo na povećanje pokrivenosti stanovništva javnom rasvjetom sa 60% u 2011.g. na 82% u 2015.g. Iako je došlo do povećanja pokrivenosti naseljenih mjesta javnom rasvjetom, ukupna izdvajanja za održavanje javne rasvjete se nisu značajno mijenjala u proteklih pet godina i na godišnjem nivou su iznosila cca 240.000 KM (troškovi za utrošenu električnu energiju i za održavanje javne rasvjete), što predstavlja izuzetno visok trošak za općinski budžet. U narednom periodu je neophodno da općinske službe, kroz redovne aktivnosti, izrade studiju i izvedbenu projektnu dokumentaciju za zamjenu gradske rasvjete LED rasvjetom, i nakon 2020.g. da pronađu izvore finansiranja kojim bi se realizirale Studije i smanjili troškovi održavanja javne rasvjete.

Općina Bosanska Krupa ne raspolaže sa sistemom daljinskog grijanja, što je čini izuzetno energetske neefikasnom. S druge strane, općina je prepoznala problem neefikasne potrošnje energije u javnim

objektima te je primjenom mjera energetske efikasnosti u 4 javna objekta smanjila potrošnju energije a time i iznose računa za nabavku energenata. Energetska efikasnost i smanjenje potrošnje energije, a samim time i smanjenje troškova za energiju i dalje predstavlja fokus općine u narednom razvojnom periodu.

Komunalna infrastruktura

U periodu 2011-2015. strateškim intervencijama obezbjeđeno je kvalitetno i konstantno snabdijevanje pitkom vodom za 6.214 domaćinstava (pokrivenost od 66,8% od ukupnog broja domaćinstava) i predstavlja uvećanje za 6,8% u odnosu na 2011.g. kada je uslugama vodosnabdjevanja bilo pokriveno 5.819 domaćinstava (62,6% stanovnika Općine, što predstavlja uvećanje od 9,4% u odnosu na 2010.g). U istom vremenskom periodu, a kao rezultat implementacije strateških intervencija smanjeni su gubici vode u sistemu vodosnabdjevanja sa 60% na 58%, i još uvijek se nalaze na izuzetno visokom (ne prihvatljivom) nivou. Dodatni problem u sistemu vodosnabdjevanja stanovništva predstavlja i visok procenat ne naplaćenih potraživanja po osnovu isporučene pitke vode. Naime, 20% od ukupnog broja potrošača vode sa javnog vodovoda ne izmiruje pristigle obaveze, iako se cijena vode nije mijenjala u proteklih 5 godina i iznosi 1 KM/m³. U narednom periodu neophodno je dodatno raditi na proširenju vodovodne mreže i povećanju broja domaćinstava koja su priključena na vodovodnu mrežu, posebice u predjelu podgrmečkih sela. Također je neophodno u narednom periodu osigurati da se najvažnije izvorište pitke vode „Ade“ zaštititi od sve intenzivnije primjene štetnih materija koje se koristi u poljoprivredi a čijim ispuštanjem u zemljište može doći do ozbiljnog zagađenja ovog izvorišta. Neophodno je fizički ograditi izvorište, izvršiti eksproprijaciju najmanje 10 ha poljoprivrednog zemljišta koje direktno ugrožava izvorište i izvršiti konzervaciju užeg prostora oko izvorišta. S obzirom da su evidentni znatni gubici vode u mreži, neophodno je poduzeti aktivnosti na zamjeni dotrajale vodovodne mreže u Bos.Krupi i Bos.Otoci, iako se do sada radilo na otklanjanju ovih gubitaka u mreži to nije dovoljno jer je smanjenje gubitaka u proteklom periodu iznosilo samo 2%.

Odvodnja otpadnih voda za općinu Bosanska Krupa predstavlja vrlo ozbiljan problem. U proteklom periodu nisu realizirane planirane strateške intervencije koje bi riješile ovaj problem. U periodu 2011-2015. izgrađeno je svega 300 m kanalizacione mreže što je rezultiralo da 45 domaćinstava dodatno bude priključeno na kanalizacionu mrežu. Ovime se ukupan broj domaćinstava priključenih na kanalizacionu mrežu popeo na 2.987 što predstavlja svega 35% domaćinstava na području općine. Preostalih 65% domaćinstava ima individualne septike iz kojih se otpadne vode izljevaju direktno u okolno tlo, odnosno, u rijeku Unu. Problem prikupljanja otpadnih voda dodatno usložnjava i činjenica da se otpadne vode iz lokalnih privrednih subjekata, posebno iz industrijskih postrojenja, bez ikakvog prethodnog tretmana ispuštaju u lokalne vodotoke, što povećava rizik od ekološke opasnosti po lokalnu i širu zajednicu. Kada su u pitanju pravna lica, od ukupno 450 registriranih, na kanalizacionu mrežu je spojeno 72,6%. Neophodno je u narednom periodu završiti izgradnju decentraliziranih kanalizacionih sistema u ruralnim naseljima, čime bi se ovaj problem u značajnoj mjeri smanjio.

Upravljanje otpadom

Upravljanje otpadom na području općine Bosanska Krupa vrši komunalno predezueće „10 juli“ Bosanska Krupa. Procent pokrivenosti stanovništva odvozom smeća u 2015.g. iznosi svega 57% i predstavlja

uvećanje za 3% u odnosu na 2011.g. S druge strane, pokrivenost pravnih lica odvozom čvrstog otpada iznosi visokih 98% sa tendencijom da se pravna lica u potpunosti pokriju odvozom čvrstog otpada. Ukupne količine prikupljenog otpada od 2012.g.bilježe trend pada i u 2015.g su iznosile 9.247 m³ što je za 31,8% manje u odnosu na 2012.g. Razlog smanjenja količine prikupljenog otpada dovodi se u vezu sa smanjenjem privredne aktivnosti, odnosno, zatvaranja privrednih subjekata koji su generirali značajne količine otpada.

Izgradnjom pretovarne i reciklažne stanice na lokaciji Mezdre-Vlaški Do (međuopćinski projekat), stvorice se uvjeti za održivo upravljanje otpadom u općinama Bosanska Krupa, Cazin i Bužim i omogućiti stanovništvu da vrši selektivno razdvajanje otpada na mjestu nastanka. Na ovaj način će se, uz odgovarajuću medijsku kampanju, građanima pružiti mogućnost da smanje količinu mješovitog otpada i uštede na cijeni koju plaćaju za prikupljanje i odvoz otpada. Također je predviđeno formiranje novog zajedničkog poduzeća od strane općina Cazin, Bosanska Krupa i Bužim, te je planirano da se dio ostvarene dobiti obavezno utroši u finansiranje projekata sanacije divljih deponija na području ove tri općine.

Općina nije donijela Plan upravljanja otpadom kako je to predviđeno Planom upravljanja otpadom USK-a za period 2014-2019. godine, a u toku je provođenje aktivnosti na usvajanju odluke o načinu postupanja sa komunalnim i njemu sličnim otpadom. Za provedbu obaveza proisteklih iz zakonske regulative vezane za otpad, potrebno je izvršiti popunu radnih mjesta prema Pravilniku o sistematizaciji istih.

Kada je riječ o divljim deponijama, broj registriranih divljih deponija u 2015. godini iznosi 29 i još uvijek predstavlja veliki problem i opasnost izbijanja zaraznih bolesti. S druge strane, značajno je napomenuti da će se tokom 2017. godine završiti radovi na sanaciji regionalne deponije Krivodol u koju je uloženo cca 1.400.000 KM, a projekat je finansirala Svjetska banka.

Unaprjeđenje sistema upravljanja otpadom u velikoj mjeri bi doprinjelo poboljšanju kvaliteta zaštite životne sredine i ujedno ojačalo kapacitete lokalne zajednice da smanji rizik od opasnosti koje uzrokuju divlje deponije i odbačeni čvrsti otpad koji često završi u koritima vodotoka čime se smanjuje njihova propusnost i povećava rizik od poplava. Potrebno je u narednom razvojnom periodu uticati na svijest građana i uvesti konstantan monitoring stanja životne okoline kako bi se smanjio rizik od poplava što podrazumjeva sistematski monitoring zaštićenih izvorišta pitke vode i jačanje inspekciskog nadzora.

4.1.6. Stanje administrativnih usluga lokalne uprave i prostorno planska dokumentacija

Broj zaposlenih u općinskoj administraciji i struktura i opremljenost MZ se nije značajno mijenjala u periodu 2011-2015. te je još uvijek prisutan nedovoljan broj društveno-kulturnih objekata po mjesnim zajednicama koji bi omogućili kvalitetniji društveni život stanovnika na selu. Broj MZ koji imaju funkcionalan prostor za rad iznosi svega 6 od ukupno 25, što u značajnoj mjeri otežava efikasan i funkcionalan rad povjerenika mjesnih zajednica. Broj zaposlenih u općinskoj administraciji se nalazi na nivou od 97 zaposlenih, od čega je 47 muškaraca i 50 žena.

S druge strane, došlo je do značajnih promjena kada su u pitanju usluge općinske administracije. Lokalna uprava je postigla značajan napredak u smislu osposobljavanja uposlenika za efikasno pružanje podrške ekonomskom razvoju. Općina je certificirana prema BFC certifikatu (Certifikat za lokalnu zajednicu sa

povoljnim poslovnim okruženjem) čime je značajno skraćeno vrijeme obrade zahtjeva. Ukupan broj predmeta u 2015.g. je iznosio 20.955 što je za 31% više u odnosu na 2011.g. Procent riješenih predmeta ima trend povećanja i u 2015.g. je iznosio 86% što je za 15 procentnih poena više u odnosu na 2011.g.

Kada je u pitanju prostorno-planska dokumentacija, u periodu 2011-2015. nije bilo značajnih promjena. Pristupilo se izmjenama i dopunama Prostornog plana općine. Iako nije izrađen i usvojen urbanistički plan Bosanske Krupe, to ne predstavlja ograničavajući faktor koji negativno utiče na lokalni razvoj općine jer postoji usvojeni Postorni plan općine koji spada u razvojne planove i obuhvata cjelokupnu općinu. Usvojeni su i koriste se i sedam regulacionih planova koji su dokumenti provedbenog karaktera, a donešeni su za zone u kojima se odvija intenzivnija izgradnja na području općine. Evidentan je problem bespravne gradnje, što značajno utječe na povećanje ranjivosti lokalne zajednice na katastrofe.

Važno je istaći da se u proteklom periodu nije vršilo ispitivanje zadovoljstva građana uslugama općinske administracije, iako je to bilo predviđeno Strategijom. Neophodno je u narednom periodu provesti anketu građana i identifikovati njihove potrebe kada su u pitanju usluge općinske administracije.

4.1.7. Zaštita okoline i prirodno-historijskog nasljeđa

Kada je u pitanju zaštita okoline i prirodno-historijskog nasljeđa, određena poboljšanja su zabilježena u oblasti upravljanja otpadom dok u oblasti odvodnje otpadnih voda nisu zabilježeni značajni pomaci (prethodno elaborirano u dijelu komunalnih usluga). U 2015.g. površina uređenih parkovskih površina iznosila je 36044 m² i nije se značajno mijenjala u proteklih 5 godina. U 2011.g. izrađen je i usvojen Lokalni akcioni plan zaštite okoliša (LEAP) 2012-2017., koji predstavlja solidnu osnovu za razvoj i uspostavljanje sveobuhvatnog sistema monitoringa životne sredine koji još uvijek nedostaje.

Kada je u pitanju zaštita prirodno-historijskog nasljeđa, u proteklom periodu je značajno investirano u uređenje uže gradske zone što je podrazumijevalo i uređenje spomenika kulture.

4.1.8. Analiza budžeta

Ostvarenje prihoda budžeta općine Bosanska Krupa u periodu od 2011. do 2015. godine bilježi se u rasponu od 6 do 8 miliona KM, zavisno do godine. Najznačajnije izvršenje prihoda je bilo u 2011.godini, preko 8 miliona, a što je rezultat pokretanja poslovne zone „Pilana“.

Od 2013-2015.godine se bilježi konstantan rast poreznih prihoda, u prosjeku od 4%. U okviru poreznih prihoda značajniji rast je kod prihoda od poreza na dohodak i u odnosu na 2010. godinu u 2015. godini izvršenje ovih prihoda je veće za oko 13,69%, a što upućuje na zaključak da je aktiviranje poslovne zone „Pilana“ dalo rezultate u većem broju zaposlenih lica koji su obaveznici ovog poreza.

S druge strane, učešće neporeznih prihoda ima trend rasta od 2010-2013. godine, dok je u 2014. i 2015. godini došlo do smanjenja ovih prihoda. Naznačeni trend rasta je povezan sa naplatom raznih neporeznih prihoda po osnovu aktiviranja poslovne zone „Pilana“. Ostvarenje neporeznih prihoda u 2015. godini je veće za cca 40% u odnosu na ostvarenje ovih prihoda u 2010.godini.

Tekuće potpore su nesiguran izvor finansiranja i one variraju iz godine u godinu. Uočava se trend pada ovih prihoda od 2010. godine u prosjeku preko 200%, što upućuje na zaključak da nismo imali potporu

od drugih nivoa vlasti i ostalih, već smo iz vlastitih izvora imali uglavnom finansiranje svih potreba na nivou jedinice lokalne samouprave.

Najznačajnije kapitalno izdvajanje iz budžeta je bilo u 2011. godini koje je iznosilo oko 42% od ukupno izvršenih prihoda. Ostalih godina je kapitalno izdvajanje u prosjeku bilo oko 18% od ukupno izvršenih prihoda.

Na osnovu podataka pripremljenih za evaluaciju implementacije razvojne Strategije općine Bosanska Krupa utvrđeno je da je tokom perioda 2011-2015. godine od ukupno planiranih 75.724.544,00 KM, realizirano 27,12 % (prosječno 4,1 mil. KM godišnje). Od planiranih 11.195.702,00 KM iz budžeta je realizirano (izdvojeno) 4.558.729,13 KM KM (prosječno 911.745 KM godišnje), odnosno, 40,72%. Što se tiče vanjskih izvora, od planiranih 64.528.842,00 KM, uspješno je privučeno (realizirano) 15.975.337,46 KM (prosječno 3.195.067 KM godišnje), odnosno 24,76 %. U strukturi ukupno realiziranih sredstava, iz Budžeta je izdvojeno 22,20%, a iz vanjskih izvora 77,80% što navodi na zaključak da je implementacija Strategije realizirana uz znatan procenat vanjskih izvora. Ovaj odnos izvora realiziranih sredstava potrebno je uzeti u obzir prilikom planiranja budućih strateških intervencija u okviru revidirane Strategije razvoja općine Bosanska Krupa.

Kada je riječ u finansiranju strategije u narednom razvojnom periodu, a na bazi dostupnih informacija o trendovima izdvajanja, planiranim budžetima za 2017. godinu i identificiranim izvorima finansiranja u okruženju, procjene su da bi općina Bosanska Krupa za finansiranje Strategije lokalnog razvoja u naredne 4 godine na raspolagju mogla imati oko 13.978.174 KM, od čega 2.584.407 KM iz budžeta i 11.393.767 KM iz vanjskih izvora.

Raspoloživost finansijskih sredstava je u obzir uzela i zaduženje općine Bosanska Krupa. Naime, akumulirane obaveze na dan 31.03. 2016. godine iznose 1.330.680 KM. Za servisiranje kreditnih obaveza u narednih 5 godina će biti potrebno godišnje izdvajati oko 263.895 KM. U pogledu ostalih mogućih finansijskih obaveza koje mogu uticati na mogućnost i finansiranja razvojne strategije najviši rizik se odnosi na datu garanciju po osnovu kreditnog zaduženja JKP "10.Juli" Bosanska Krupa na ime finansiranja izgradnje vodovoda Jezerski-Mahmić Selo-Pištaline (2.553.444,23 KM). Detaljnije informacije o finansijskog procjeni i konkretnim izvorima finansiranja nalaze se u aneksu Strategije.

IV.2. Strateško fokusiranje

4.2.1. SWOT analiza

SNAGE	SLABOSTI
<ul style="list-style-type: none"> Raspoloživost poljoprivrednih površina i zainteresiranost stanovništva za razvoj poljoprivredne proizvodnje (mljekarstvo, jagodičasto voće, plastenička proizvodnja i pčelarstvo); Postojanje velikih kapaciteta pitke vode Usvojen prostorni plan općine; Uspostavljen GIS sistem i digitalizacija karata; Veći broj građana je ekološki osvješten; Životni okoliš koji omogućuje razvoj rekreativnog 	<ul style="list-style-type: none"> Nedostatak razvojne prostorno-planske dokumentacije (urbanistički plan B.Krupe i sporost procedura izmjena i dopuna postojećih provedbenih planova (regulacioni planovi) Nedovoljna briga o osobama sa invaliditetom Neusklađenost zanimanja i vještina koje se nude na tržištu rada sa potrebama privrede ; Nedovoljno razvijeni kapaciteti civilnog društva za pisanje projektnih prijedloga; Nedovoljan broj odgovarajućih neformalnih

<p>sporta i kulturnih sadržaja;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Resursi za razvoj turizma; • Uspostavljena funkcionalna poslovna zona; • Opredjeljenje općinske uprave za unaprijeđenje okruženja za poboljšanje poslovanja preduzeća; • Obezbjedeno tržište za poljoprivredne proizvode; • Uspostavljeno i funkcionalno privredno vijeće. 	<p>programa za profesionalno usavršavanje i obrazovanje odraslih;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zagađenost zemljišta sa minama; • Neredovna kontrola i dezinfekcija lokalnih vodovodnih sistema i veliki gubici u gradskoj vodovodnoj mreži zbog loše komunalne infrastrukture; • Nedovoljna pokrivenost stanovništva kontrolisanom pitkom vodom; • Nepostojanje kolektora i prečištača otpadnih voda i nedovoljna pokrivenost stanovništva kanalizacionom mrežom; • Loš sistem odvodnje otpadnih i površinskih voda; • Slaba pokrivenost općine odvozom otpada i nerješeni problem deponovanja otpada (nema uređene sanitarne deponije); • Loše stanje korita i priobalja rijeke Une (erozije obala); • Bespravna i neplanska gradnja uz vodotoke i na poljoprivrednom zemljištu; • Neuređenost riječnih i potočnih korita • Nedovoljno izgrađeni kapaciteti CZ-a; neopremljenost i neobučenosn vatrogasne jedinice i komunalnog preduzeća da adekvatno odgovori na katastrofe; • Nedovoljno izgrađeni kapaciteti uprave za privlačenje investicija iz dijaspore. • Energetski neefikasni javni objekti (neefikasna potrošnja energenata i veliki troškovi za zagrijavanje i javnu rasvjetu)
--	--

PRILIKE	PRIJETNJE
<ul style="list-style-type: none"> • Geografski položaj u smislu blizine EU; • EU IPA predpristupni i pristupni fondovi i ostali razvojni programi (u oblasti obrazovanja, turizma i okoliša); • Uključivanje u procese međunarodnih donatorskih i kreditnih finansijskih instrumenata; • Formiranje regionalne sanitarne deponije i reciklažnog dvorišta • Izrada različitih studija na nivou Federacije BiH kojim se pojedina područja proglašavaju zaštićenim prostorom; • Zainteresiranost dijaspore da ulaže u lokalni razvoj; • Razvoj solarne tehnologije i trendovi u korištenju obnovljivih izvora energije, • 	<ul style="list-style-type: none"> • Smanjivanje broja stanovnika (Migracije i odlazak mladih, niska stopa nataliteta); • Negativan prirodni priraštaj; • Neusklađenost obrazovne politike sa tržištem rada; • Nenadležnost općine u oblastima koje značajno utiču na lokalni razvoj (nemogućnost utjecaja na kreiranje obrazovnog programa u srednjim školama, loše opremljene zdravstvene institucije itd.); • Nestabilna politička situacija u Kantonu; • Neravnomjerna i neblagovremena raspodjela prihoda sa viših nivoa ka općinama; • Nedostatak finansijske podrške viših nivoa vlasti. • Rizici od poplava i požara na otvorenom • Odlazak stručnog kadra

SWOT analiza predstavlja most između sadašnjeg stanja, koje je utvrđeno analizom, i željenog budućeg stanja koje se definiše strateškim planom razvoja. Ovaj koncept nam daje sistematsku analizu prijetnji i prilika kao i njihovo usaglašavanje sa jakim i slabim stranama općine. SWOT analiza obezbjeđuje informacije korisne za usklađivanje općinskih kapaciteta i sposobnosti sa okruženjem u kojem općina djeluje.

Iz nalaza revidirane SWOT analize, bazirane najvećim dijelom na revidiranoj socio-ekonomskoj analizi, zaključcima i preporukama evaluacije strategije razvoja općine, ali i drugim izvorima, definirani su strateški fokusi koji su usljed promjene prioriteta i pod utjecajem vanjskih faktora pretrpjeli određene izmjene u odnosu na strateške fokuse definirane Strategijom razvoja općine Bosanska Krupa 2011-2020.

4.2.2. Strateški fokusi

1. Iskoristiti potencijale razvoja privrede i poljoprivrede i postići rast investicija i javnih prihoda.

U narednom razvojnom periodu neophodno je fokusirati se na poboljšanje uslova za investiranje u lokalnu privredu, i to u sektoru malih i srednjih poduzeća, te iskoristiti postojeće potencijale za poboljšanje poslovnog okruženja, odnosno, u potpunosti staviti u funkciju poslovnu zonu Pilana. Povećanje obima privrednih investicija (domaćih, stranih i dijaspore), omogućilo bi diverzifikaciju lokalne privrede i brži razvoj poduzetništva. Kao rezultat ovih aktivnosti došlo bi do većeg interesovanja nezaposlenih za osposobljavanje i usavršavanje za zanimanja koja potražuje tržište rada (prvenstveno zavarivači), čime bi se direktno uticalo na prilagođavanje obrazovne ponude i usklađivanje sistema obrazovanja sa potrebama lokalnog tržišta rada.

Nalazi revizije socio-ekonomske i SWOT analize upućuju na potencijale općine Bosanska Krupa koji leže u primarnoj poljoprivrednoj proizvodnji i obezbjeđenom plasmanu poljoprivrednih proizvoda na tržište, posebno u oblastima, voćarstva (posebice jagodičastog i ostalog bobičastog voća), proizvodnji mlijeka i povrća u zaštićenom prostoru. Neophodno je iskoristiti navedeno i podržati povećanje obima komercijalne poljoprivredne proizvodnje, čime bi se ostvorili dodatni prihodi u poljoprivredi i omogućio brži razvoj ruralnog dijela općine.

2. Iskoristiti postojeću društvenu i javnu infrastrukturu kako bi se poboljšala kvaliteta ponude društvenih sadržaja za mlade i ojačali kapaciteti lokalne zajednice za smanjenje rizika od katastrofa.

Posebnu pažnju potrebno je posvetiti mladim ljudima i njihovom zadržavanju u općini Bosanska Krupa, a kako bi se zaustavio negativni migracioni saldo. Pored zapošljavanja, unaprjeđenje obrazovnih usluga, društvenih sadržaja i omogućavanje jednakopravnih uslova školovanja za mlade, značajno može utjecati na ostanak mladih. U tom kontekstu potrebno je povećati kapacitete ustanove za predškolski odgoj i obrazovanje i omogućiti veći obuhvat djece sa posebnim potrebama ovim vidom obrazovanja.

Sigurnost građana dodatno povećati preventivnim mjerama za smanjenje rizika od poplava i mina, te nadogradnjom postojećih kapaciteta Službe Civilne zaštite i Vatrogasne jedinice.

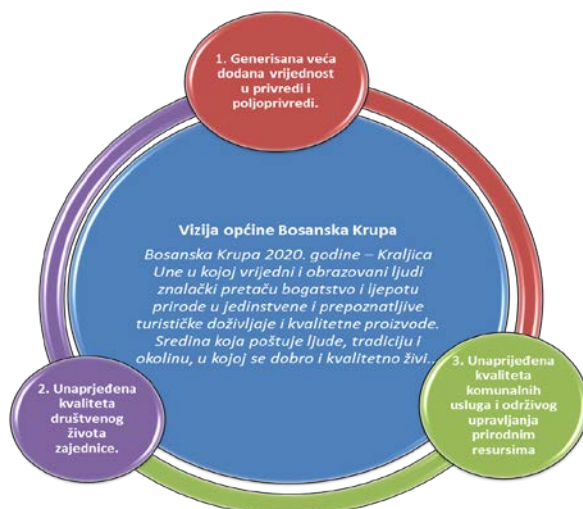
3. Iskoristiti bogato prirodno nasljeđe i postojeću komunalnu infrastrukturu za dalji razvoj i unaprijeđenje javnih i komunalnih usluga, i time postići veći stepen zaštite okoliša.

Neefikasno upravljanje otpadom i otpadnim vodama, kao i nedovoljno korištenje obnovljivih izvora energije i mjera energetske efikasnosti, predstavlja jednu od slabosti lokalne zajednice koja dovodi do pogoršanja kvaliteta života te u velikoj mjeri narušava zaštitu životne sredine. Potrebno je obezbijediti adekvatnu komunalnu infrastrukturu i komunalno preduzeće opremiti adekvatnim tehničkim sredstvima za prikupljanje i odlaganje čvrstog otpada, odnosno uspostaviti efikasan sistem selektivnog prikupljanja otpada. Pored toga potrebno je adekvatno odgovoriti na još uvijek prisutan problem divljih deponija čvrstog otpada. Primjenom novih tehnologija, obnovljivih izvora energije i mjera energetske efikasnosti, dovesti do racionalnijeg korištenja energije, smanjenja troškova nabavke energenata kao i do većeg stepena zaštite okoline.

Pored navedenog, kvalitetna komunalna usluga, također, podrazumjeva kvalitetno vodosnabdjevanje i infrastrukturu koja bi dovela do smanjenja gubitaka vode u sistemu. S druge strane, nastavak započete izgradnje kanalizacione mreže predstavlja dodatni fokus koji će smanjiti negativan uticaj otpadnih voda na rijeku Unu te lokalnu zajednicu učiniti privlačnijom za život.

IV.3. Vizija i strateški ciljevi razvoja

Uzimajući u obzir revidovanu SWOT analizu, revidovane strateške fokuse i preporuke srednjoročne evaluacije Strategije razvoja, strateški ciljevi su pretrpjeli određene promjene u odnosu na definirane strateške ciljeve za period 2011-2020. Tako zasnovanim i definiranim strateškim ciljevima ocrtavaju se glavni pravci i očekivani dometi transformacije Bosanske Krupe kao cjeline u narednom razvojnom periodu.

Očekivani uticaj revidiranih strateških ciljeva na sveukupni razvoj općine Bosanska Krupa u narednom periodu će se pratiti i sagledavati putem sljedećih makro indikatora:

STRATEŠKI CILJ (SC) 1. Generisana veća dodana vrijednost u privredi i poljoprivredi.

- Do 2020.g. nezaposlenost je smanjena za 5% u odnosu na nezaposlenost u 2015. godini;
- Do 2020.g. učešće broja zaposlenih u privredi u odnosu na ukupan broj zaposlenih je veći za najmanje 10% u odnosu na 2015. godinu;
- Do 2020.g. ukupni poreski prihodi općine uvećani za 5% u odnosu na 2015. godinu.

STRATEŠKI CILJ (SC) 2. Unaprijeđena kvaliteta društvenog života zajednice.

- Do 2020.g. zadovoljstvo građana općine Bosanska Krupa sa uslugama inkluzivnog obrazovanja je veće za najmanje 15% u odnosu na 2017. godinu;
- U 2020.g. smanjen iznos šteta od požara, poplava za najmanje 20% u odnosu na prosjek šteta u periodu 2010-2015. godina;
- Do 2020.g. zaustavljen trend odlaska stanovništva sa područja općine (uspostavljen pozitivan migracioni saldo).

STRATEŠKI CILJ (SC) 3. Unaprijeđena kvaliteta komunalnih usluga i održivog upravljanja prirodnim resursima.

- Do 2020.g. povećano zadovoljstvo građana komunalnim uslugama (vodosnabdjevanje, odvodnja otpadnih voda, odvoz čvrstog otpada) za 10% u odnosu na 2017. godinu;
- Do 2020.g. količine emitovanog CO₂ u atmosferu usljed primjene mjera energetske efikasnosti su manje za minimalno 50 tona na godišnjem nivou;
- Do 2020.g. rizik od epidemija uzrokovan negativnim uticajem divljih deponija čvrstog otpada smanjen za kategoriju niže u odnosu na 2017. godinu.

V Sektorski razvojni planovi

V.1. Usklađenost, komplementarnost i međusobni uticaj sektorskih planova

Prilikom revizije sektorskih razvojnih planova zadržana je komplementarnost svakog od planova te se vodilo računa da implementacija jednog plana nema negativan utjecaj na implementaciju ostala dva sektorska plana.

Elementi sektorskog plana ekonomskog razvoja usklađeni su sa principima zaštite životne sredine i svakako će imati utjecaj i na društveni razvoj općine. Jačanjem poduzetničke infrastrukture (poslovne zone Pilana, izgradnja tržnice i parkirališta u Bosanskoj Otoci) se istovremeno unapređuje i društvena infrastruktura lokalne zajednice, a prilagođavanjem znanja i vještina potrebama tržišta rada, otvaraju se nove mogućnosti za mlade čime se direktno utiče na poboljšanje kvalitete njihovog života. Također, jačanjem kapaciteta lokalnih poljoprivrednih proizvođača očekuje se podizanje životnog standarda značajnog dijela ruralnog stanovništva, što će imati pozitivan efekat i na društveni razvoj općine.

Strateške intervencije definisane u sektoru društvenog razvoja se prvenstveno odnose na inkluzivno obrazovanje, efikasnije pružanje podrške javne uprave i organizacija civilnog društva lokalnom razvoju te povećanja kapaciteta lokalne zajednice da prevenira i efikasno odgovori na rizike od katastrofa. Efikasnije pružanje podrške javne uprave i organizacija civilnog društva lokalnom razvoju pogoduje jačanju poslovne atraktivnosti općine, dok uređenje vodotokova pored smanjenja rizika unaprijeđuje i zaštitu okoliša. Osim na ekonomski razvoj, uspostavljanje efikasnije lokalne uprave i organizacija civilnog društva, te jačanje njihovih kapaciteta za namicanje sredstava iz eksternih izvora namijenjenim za strateške intervencije, imaju podjednak utjecaj na implementaciju sektorskih planova za zaštitu okoliša i društveni razvoj.

Sektor zaštite okoliša predviđa strateške intervencije čija realizacija ima pozitivan utjecaj na kvalitet života svih građana, posebno na stanje komunalne infrastrukture. Osnovni projekti u sektoru zaštite okoliša jesu rekonstrukcija i izgradnja vodovodnog sistema, zaštita izvorišta pitke vode, izgradnja kanalizacionog sistema, kako u urbanom, tako i u ruralnom području, unaprijeđenje infrastrukture za selektivno prikupljanje otpada, te unaprijeđenje energetske efikasnosti. Izgradnja komunalne infrastrukture značajno će doprinijeti investicionoj atraktivnosti općine, dok će projekti energetske efikasnosti doprinijeti unaprijeđenju sistema javne rasvjete i poboljšati uslove boravka učenika u školama, što direktno utiče na poboljšanje kvaliteta društvenog života građana.

V.2. Plan lokalnog ekonomskog razvoja

Revizija Sektorskog plana lokalnog ekonomskog razvoja općine Bosanska Krupa urađena je na temelju zaključaka i preporuka nezavisne srednjoročne evaluacije Strategije razvoja općine Bosanska Krupa, revizije socio-ekonomske analize, vizije razvoja i strateških ciljeva kao i revizije snaga, slabosti, prilika i prijetnji u sektoru ekonomije.

Analizom je utvrđeno da se ekonomski razvoj općine Bosanska Krupa i dalje bazira na kreiranju povoljnog poslovnog okruženja jačanjem poslovnih zona i unapređenjem administrativnih usluga potencijalnim i postojećim investitorima, stvaranju konkurentne radne snage, prvenstveno u metalnom

sektoru, te razvoju obrta i poljoprivredne proizvodnje. U tom kontekstu, Razvojni tim općine definisao je sljedeće revidirane fokuse ekonomskog razvoja:

- Omogućiti povećanje broja i iznosa investicija u lokalnu privredu, a time i povećanje broja zaposlenih, kroz iskorištavanje i unaprjeđenje postojećih i uvođenje novih administrativnih usluga potencijalnim i prisutnim investitorima, kao i jačanjem infrastrukture postojeće poslovne zone.
- Iskoristiti postojeću obrazovnu infrastrukturu i na osnovu sveobuhvatnog istraživanja tržišta rada i uvođenjem novih smjerova u srednje obrazovanje, prilagoditi obrazovnu ponudu sa potrebama poslodavaca.
- Razvijati poljoprivredu kroz jačanje konkurentnosti domaćeg proizvoda. Ovaj razvoj bi se mogao ubrzati kroz sistemsku (budžetsku) podršku i olakšice, odnosno podršku u podizanju novih zasada jagodičastog voća, plastenika, ali i unaprijeđenju proizvodnje mlijeka. Jačanje njihove tržišne pozicije kroz povećanje kvaliteta i obima poljoprivredne proizvodnje predstavlja važnu komponentu razvoja poljoprivrede. Posebnu pažnju je neophodno usmjeriti da se poljoprivrednici kroz mjere subvencioniranja poljoprivredne proizvodnje dodatno edukuju na temu adaptacije poljoprivredne proizvodnje na klimatske promjene. Iskoristiti postojeće prostorne kapacitete i izgraditi zelenu tržnicu u Bosanskoj Otoci koja će lokalnim poljoprivrednicima olakšati pristup lokalnom tržištu prehrambenih proizvoda.

V.2.1. Pregled sektorskih ciljeva sa očekivanim ishodima i indikatorima

Uzimajući u obzir preporuke srednjoročne evaluacije Strategije razvoja općine Bosanska Krupa, revidirane strateške ciljeve i revidirane fokuse ekonomskog razvoja, Općinski razvojni tim je izvršio reviziju sektorskih ciljeva i definisao sljedeće ciljeve ekonomskog razvoja:

Sektorski cilj	Očekivani ishod	Indikator
1.1. Poboljšano poslovno okruženje na području općine do 2020.g.	⇒ Ishod 1: Realizirane nove investicije u vrijednosti od najmanje 5.500.000 KM do 2020. godine; ⇒ Ishod 2: Otvoreno najmanje 350 novih radnih mjesta u privredi, uključujući turizam, do kraja 2020. godine;	⇒ Iznos realiziranih investicija u ekonomski, društveni i okolišni razvoj općine; ⇒ Broj novih radnih mjesta u privredi, uključujući turizam.
1.2. Osigurano prilagođavanje znanja i vještina potrebama tržišta rada i lokalnog razvoja do 2020.g.	⇒ Ishod 1: Do 2020.g. u Srednjoškolskom centru u Bosanskoj Krupi upisana prva generacija učenika koja se obrazuje prema najmanje dva nova nastavna programa	⇒ Broj učenika koji se obrazuje u skladu sa novim nastavnim programima usklađenim sa zahtjevima poslodavaca; ⇒ Broj novih nastavnih programa usklađenih sa zahtjevima poslodavaca;

	usklađena sa zahtjevima poslodavaca; ⇒ Ishod 2: Do kraja 2020.g. minimalno 50% obučениh zavarivača zaposleno u lokalnim poslovnim subjektima.	⇒ Broj obučениh zavarivača koji su zasnovali radni odnos u lokalnim poslovnim subjektima.
1.3. Povećan plasman poljoprivrednih proizvoda na tržište do 2020.g.	⇒ Ishod 1: Do 2020.g. povećani ukupni prihodi od prodaje mlijeka za 5 %, povrća za 20% i jagodičastog voća za 20% u odnosu na 2015. godinu; ⇒ Ishod 2: Do 2020.g. broj registriranih poljoprivrednih obrta povećan za 30% u donosu na 2015.godinu.	⇒ Prihodi od prodaje mlijeka; ⇒ Prihodi od prodaje povrća; ⇒ Prihodi od prodaje jagodičastog voća; ⇒ Broj registriranih poljoprivrednih obrta.

V.2.2. Usklađenost sa strateškim dokumentima viših nivoa

Revidirani sektorski ciljevi u oblasti ekonomskog razvoja usklađeni su sa važećim strateškim dokumentima, pravicima razvoja i planovima viših nivoa, i to:

- **Strategija razvoja Unsko-sanskog kantona 2014-2020.g.**, u odnosu na Strateške ciljeve 1./Razviti konkurentnu privredu i dostići nivo prosjeka ekonomskog razvoja FBiH, i 4./Razvijati ljudske resurse i unaprijediti tržište rada;
- **Strateški plan razvoja lokalne samouprave u BiH**, u odnosu na Strateške ciljeve 4./Osigurati stalno unaprjeđivanje kvaliteta i ekonomičnosti usluga i 6./Osigurati odgovorno i jedinstveno vršenje javnih poslova svih nivoa vlasti u lokalnoj zajednici;
- **Strategija razvoja Federacije BiH 2010-2020.g.**, gdje se veze očituju u odnosu na Strateške ciljeve 2./Konkurentnost, 4./Zapošljavanje-Razvoj malih i srednjih preduzeća i otvaranje novih radnih mjesta, te 5./Održivi rast i razvoj;
- **Srednjoročna strategija razvoja poljoprivrednog sektora u Federaciji Bosne i Hercegovine za period 2015–2019.g.**, gdje najdirektnija veza postoji sa Strateškim ciljem 1./Razvoj poljoprivrede i pripadajućih sektora uz podizanje tehničko-tehnološkog nivoa, efikasnije korištenje raspoloživih resursa, te uvažavanje zahtjeva modernih tržišta, te 3./Održivo gospodarenje prirodnim resursima i prilagođavanje poljoprivrede klimatskim promjenama;
- **Strategija zapošljavanja FBiH**, u vezi sa Strateškim ciljevima 1./Stimulirati rast, zapošljavanje i poboljšanje kvaliteta radnih mjesta i 5./Jačanje socijalne i teritorijalne kohezije kroz razvoj poduzetništva;

- **Prostorni plan FBiH**, vezano za Opći cilj 3./Prostorno planskim rješenjima obezbijediti održivi razvoj prema stvarnim prostornim i ekonomskim mogućnostima, bez ograničenja koja proizlaze iz administrativnog ustrojstva FBiH, te za Posebne ciljeve 3./Koristiti proizvodne sposobnosti zemljišta po osnovu bonitetne vrijednosti i agrozona, u cilju optimalnog korištenja, pri čemu prioritet dati poljoprivrednoj proizvodnji, a ostale potrebe zadovoljavati prema mogućnostima na zemljištu lošijeg kvaliteta i 4./Povećati sudjelovanje obradivog zemljišta u ukupnoj površini poljoprivrednog zemljišta;
- **Strategije razvoja BiH**, u odnosu na prioritete koji se odnose na vanjski sektor, odnosno prioritete: 1./Privlačenje inostranih direktnih investicija, i 2./Poboljšanje vanjske trgovine;
- U odnosu na EU strateška opredjeljenja predstavljena u **Europskoj strategiji rasta i razvoja 2020.g.**, ovaj cilj vezuje se za Strateški pravac 2./Održiva, efikasna i kompetitivna ekonomija, dok se u odnosu na Evropsku strategiju zapošljavanja vezuje prvenstveno za Smjernice br. 1./Provođenje politika zapošljavanja kojima je cilj ostvarivanje pune zaposlenosti i br. 4./Bolji odgovor na potrebe tržišta rada.

V.2.3. Inicijative međuopćinske saradnje

Najznačajnije oblasti i inicijative koje predstavljaju potencijal za međuopćinsku saradnju u domenu ekonomskog razvoja su:

- Podrška poljoprivrednoj proizvodnji izgradnjom tržnice u Bosanskoj Otoci, čime će se steći preduoslovi za mogućnost plasmana poljoprivrednih proizvoda i sa drugih susjednih opština (prvenstveno općina Bužim);
- Usklađivanje obrazovne ponude sa potrebama tržišta rada, gdje bi se zajedničkim ulaganjem sa susjednim općinama (Cazin) u kreiranje novih programa prekvalifikacije doprinijelo jačanju konkurentnosti radne snage i većem zapošljavanju mladih.

V.2.4. Programi, projekti i mjere

Za realizaciju revidiranog plana ekonomskog razvoja općine Bosanska Krupa definisano je **9 projekata** i mjera grupisanih u **3 programa**:

PROGRAM	MJERA/PROJEKAT
1.1.1. Program izgradnje poduzetničke infrastrukture	1.1.1.1. Projekat: Izgradnja infrastrukture poslovnih zona – Pilana.
	1.1.1.2. Projekat: "Razvoj inovacija i privlačenja investicija-BINOVA" - II faza.
	1.1.1.3. Projekat CODEM – Lokalni akteri kao ključni faktor u izgradnji kontinentalnog destinacijskog menadžmenta.
	1.1.1.4. Projekat: Centar za koordinaciju iseljeničkih razvojnih inicijativa KIRI.
1.2.1. Program povećanja konkurentnosti radne snage	1.2.1.1. Projekat: Povećanje konkurentnosti radne snage na području općine Bosanska Krupa - ILO.
	1.2.1.2. Projekat: Izrada studije o promjeni

	strukture zanimanja za koja se obrazuju srednjoškolfci na području općine.
1.3.1. Program razvoja primarne poljoprivredne proizvodnje	1.3.1.1. Program podrške razvoju poljoprivrede.
	1.3.1.2. Projekat: Izgradnja tržnice i parkirališta u Bosanskoj Otoci.
	1.3.1.3. Projekat: Ekonomsko osnaživanje žrtava mina i njihovih porodica.

Ukupna očekivana ulaganja za realizaciju revidiranog sektorskog plana ekonomskog razvoja su:
3.549.250 KM

V.2. Plan društvenog razvoja

Revizija Sektorskog plana lokalnog društvenog razvoja općine Bosanska Krupa urađena je na temelju zaključaka i preporuka nezavisne srednjoročne evaluacije Strategije razvoja općine Bosanska Krupa, revizije socio-ekonomske analize, vizije razvoja i strateških ciljeva, kao i revizije snaga, slabosti, prilika i prijetnji u sektoru društvenog razvoja. Revidirani fokusi društvenog razvoja općine Bosanska Krupa za naredni period su:

- Podrškom projektima organizacija civilnog društva, ojačati njihove kapacitete za pisanje projekata i jačanje volonterizma među mladim. Istovremeno, obnovom starog grada stvoriti predušlove za unaprijeđenje kvaliteta kulturno-obrazovnih manifestacija i drugih događaja.
- Iskoristi dostupne razvojne fondove međunarodnih i domaćih organizacija i unaprijediti kvalitet društvenih usluga obezbjeđivanjem kadrovskih, materijalno tehničkih i prostornih uslova za potpunu implementaciju inkluzivne nastave u osnovnoj školi i predškolskoj ustanovi.
- Koristeći se vlastitim snagama i dostupnim sredstavima iz razvojnih fondova domaćih i stranih organizacija, ojačati kapacitete lokalne zajednice za smanjenje rizika od katastrofa, prvenstveno u segmentu uređenja vodotokova, deminiranja i smanjenja rizika od poplava. Također je neophodno ojačati kapacitete Civilne zaštite i vatrogasne jedinice za prevenciju i pravovremeni odgovor na katastrofe i nesreće uzrokovane prirodnim i drugim opasnostima.

V.2.1. Pregled sektorskih ciljeva sa očekivanim ishodima i indikatorima

Sektorski cilj	Očekivani ishod	Indikator
2.1. Smanjeni rizici od katastrofa do 2020.g.	⇒ Ishod 1: U 2020.g. rizici od požara, poplava i mina za sve stanovnike opštine smanjeni za kategoriju niže u odnosu na 2017.g.; ⇒ Ishod 2: Do 2020. g. potpisan sporazum o finansiranju izgradnje vatrogasnog doma;	⇒ Kategorija rizika od požara, poplava i mina; ⇒ Sporazum o finansiranju izradnje vatrogasnog doma; ⇒ Površina bivših plavnih područja na kojima se odvijaju privredne i poljoprivredne aktivnosti; ⇒ Deminirana površina iskorištena za privredne/poljoprivredne aktivnosti.

	<p>⇒ Ishod 3. Do 2020.g. najmanje 200 ha bivših plavnih područja iskorišteno u svrhu privrednih i poljoprivrednih aktivnosti;</p> <p>⇒ Ishod 4: Do 2020.g. najmanje 100 ha deminiranih površina iskorišteno za privredne/poljoprivredne aktivnosti.</p>	
2.2. Osiguran pristup inkluzivnom obrazovanju do 2020.g.	⇒ Ishod 1: Do 2020. programom inkluzivnog osnovnog i predškolskog obrazovanja obuhvaćeno najmanje 30 djece sa posebnim potrebama.	⇒ Broj djece sa posebnim potrebama koja su obuhvaćena programom inkluzivnog osnovnog i predškolskog obrazovanja.
2.3. Do 2020.g. unaprijeđen ambijent kulturnog i društvenog života mladih.	<p>⇒ Ishod 1: Do 2020. g zadovoljstvo mladih volonterskim angažmanom veće je za najmanje 10% u odnosu na 2017. godinu;</p> <p>⇒ Ishod 2: Do 2020. g. zadovoljstvo mladih kulturno obrazovnim sadržajima veće za najmanje 10% u odnosu na 2017.godinu</p>	<p>⇒ Zadovoljstvo mladih volonterskim angažmanom;</p> <p>⇒ Zadovoljstvo mladih kulturno obrazovnim sadržajima.</p>

V.2.2. Usklađenost sa strateškim dokumentima viših nivoa

Revidirani sektorski ciljevi u oblasti društvenog razvoja usklađeni su sa važećim strateškim dokumentima, pravcima razvoja i planovima viših nivoa, i to:

- **Strategija razvoja Unsko-sanskog kantona 2014-2020.g.**, u odnosu na Strateške ciljeve 5./ *Osigurati visok nivo socijalne sigurnosti i zaštite;*
- **Strategija socijalnog uključivanja BiH**, u svim njenim prioritetima, a naročito u okviru Podcilja 3./*Poboljšati obrazovanje;*
- **Strateški pravci razvoja obrazovanja u BiH 2008-2015.g.**, gdje se veza ogleda u odnosu na Strateške pravce 4.1/ *Razvoj obrazovnog sektora*, te 4.3/*Jednakost pristupa i pravičnost u obrazovanju;*

- **Strateški plan razvoja lokalne samouprave u BiH**, u odnosu na Strateški cilj 4./Osigurati stalno unaprjeđivanje kvaliteta i ekonomičnosti usluga;
- **Strategija upravljanja vodama FBiH 2010-2022.g.**, u odnosu na Strateški cilj 9./Smanjenje rizika pri ekstremnim hidrološkim pojavama;
- **Platforma za smanjenje rizika od katastrofa BiH**, posebice u odnosu na Viziju platforme, stav (2)/ Jačanje upravljanja rizicima od katastrofa i stav (3)/ Ulaganje u smanjenje rizika od katastrofa radi povećanja otpornosti;
- U odnosu na EU strateška opredjeljenja predstavljena u **Europskoj strategiji rasta i razvoja 2020.**, ovaj cilj vezuje za Strateški pravac 3./ Inkluzivni rast.

V.2.3. Inicijative međuopćinske saradnje

Najznačajnije oblasti i inicijative koje predstavljaju potencijal za međuopćinsku saradnju u domenu društvenog razvoja su:

- Mogućnosti međuopćinske saradnje sa općinama Bužim i Cazin u segmentu jačanja kapaciteta lokalne zajednice za smanjenje rizika od prirodnih i drugih opasnosti kroz pripremu i implementaciju projekata uređenja korita rijeka i lokalnih bujičnih potoka.

V.2.4. Programi, projekti i mjere

Za realizaciju revidiranog plana društvenog razvoja općine Bosanska Krupa definisano je **11 projekata i mjera** grupisanih u **5 programa**:

PROGRAM	MJERA/PROJEKAT
2.1.1.1. Program jačanja kapaciteta subjekata zaštite i spašavanja	2.1.1.1. Projekat: Izgradnja Vatrogasnog doma Profesionalne vatrogasne jedinice -I faza izrada projektne dokumentacije za objekat sa pratećim sadržajima.
	2.1.1.2. Projekat: Materijalno opremanje struktura CZ (službi i jedinica opće namjene).
	2.1.1.3. Projekat: Nabavka sistema za rano upozoravanje u OCCZ-e Bosanska Krupa.
2.1.1.2. Program smanjenja izloženosti lokalne zajednice prirodnim i drugim opasnostima	2.1.2.1 Projekat: Čišćenje i produbljivanje voda II kategorije.
	2.1.2.2. Projekat: Deminiranje površina od zaostalih mina.
	2.1.2.3. Projekat: Rekonstrukcija drvenog pješačkog mosta u Bosanskoj Krupi.
2.2.1.1. Program inkluzivnog obrazovanja	2.2.1.1. Projekat: Jedna škola za svu djecu (Model inkluzivne škole).
	2.2.1.2. Projekat: „Mi smo mali, sporta nam falivrtićka olimpijada“.
2.3.1.1. Program podrške mladima	2.3.1.1. Projekat: Izrada Politika za mlade.
	2.3.1.2. Projekat: Omladinska banka.
2.3.2.1. Program jačanja kulturno-obrazovnih aktivnosti za mlade	2.3.2.1. Projekat: Sanacija i konzervacija Starog grada "Jezerški" - II faza.

Ukupna očekivana ulaganja za realizaciju revidiranog sektorskog plana društvenog razvoja su:
1.985.000 KM

V.3. Plan zaštite životne sredine

Revizija Sektorskog plana zaštite okoliša općine Bosanska Krupa urađena je na temelju zaključaka i preporuka nezavisne srednjoročne evaluacije Strategije razvoja općine Bosanska Krupa, revizije socio-ekonomske analize, vizije razvoja i strateških ciljeva kao i revizije snaga, slabosti, prilika i prijetnji u sektoru zaštite okoliša. Revidirani fokusi razvoja sektora zaštite okoliša općine Bosanska Krupa za naredni period su:

- Iskoristiti razvojne fondove domaćih i međunarodnih organizacija i mogućnost dobijanja kreditnih sredstava te unaprijediti i dodatno izgraditi vodovodnu i kanalizacionu infrastrukturu čime će se povećati pokrivenost stanovništva i privrednih subjekata kvalitetnom pitkom vodom i odvodnjom i tretmanom otpadnih voda.
- Iskoristiti dostupnost domaćih i međunarodnih razvojnih sredstava i ojačati sistem selektivnog prikupljanja otpada što će smanjiti količine otpada koji se odvozi na regionalnu sanitarnu deponiju i stvoriti mogućnosti za ostvarivanje prihoda od recikliranog otpada. Iste izvore finansiranja iskoristiti za unaprijeđenje odvoza mješanog čvrstog otpada čime će se smanjiti količina nepropisno deponovanog otpada na divljim deponijama.
- Primjenom mjera EE u javnim objektima, smanjiti potrošnju energenata (neobnovljivih izvora energije) koji imaju negativan uticaj na kvalitetu vazduha ali i na druge segmente životne sredine. Prilikom primjene mjera EE u javnim objektima voditi se principom „obnova na bolje“ i primjeniti adekvatne materijale i mjere koji direktno utiču na smanjenje rizika od prirodnih i drugih opasnosti (hidrantski sistemi, vodootporna fasada i stolarija, automatski sistemi za gašenje požara itd.).

V.3.1. Pregled sektorskih ciljeva sa očekivanim ishodima i indikatorima

Sektorski cilj	Očekivani ishod	Indikator
3.1. Obezbeđeno kvalitetno snabdjevanje stanovništva pitkom vodom do 2020. godine.	<p>⇒ Ishod 1: Do 2020.g. zadovoljstvo stanovništva uslugama vodosnabdjevanja veće je za najmanje 10% u odnosu na 2017. godinu;</p> <p>⇒ Ishod 2: Do 2020.g. smanjeni gubici vode u sistemu vodosnabdjevanja za najmanje 20% u odnosu na 2016. godinu;</p>	<p>⇒ Zadovoljstvo građana uslugama vodosnabdjevanja;</p> <p>⇒ Procenat gubitaka vode u sistemu vodosnabdjevanja;</p> <p>⇒ Broj pozitivnih uzoraka na biološku i hemijsku zagađenost izvorišta.</p>

	⇒ Ishod 3: Do 2020.g. nema zabilježenih pozitivnih uzoraka na biloško-hemijsko zagađenje vode.	
3.2. Smanjen negativan uticaj odloženog čvrstog otpada i otpadnih voda na životnu sredinu do 2020.g.	<p>⇒ Ishod 1: Do 2020.g. zbrinuto najmanje 500 t čvrstog otpada sa lokacija divljih deponija;</p> <p>⇒ Ishod 2: Do 2020.g. ostvareni profit od prodaje reciklovanog otpada iznosi minimalno 50.000 KM na godišnjem nivou;</p> <p>⇒ Ishod 3: Do 2020. g. smanjen broj negativnih izvještaja o zagađenosti rijeke Une za najmanje 20% u odnosu na 2016. g.</p>	<p>⇒ Količina zbrinutog čvrstog otpada sa lokacija divljih deponija;</p> <p>⇒ Iznos profita od prodaje reciklovanog otpada;</p> <p>⇒ Broj negativnih izvještaja o zagađenosti rijeke Une.</p>
3.3. Povećana energetska efikasnost do 2020.g.	<p>⇒ Ishod 1: Do 2020.g. potpisan sporazum sa donatorom o finansiranju zamjene postojeće javne rasvjete energetski efikasnom rasvjetom;</p> <p>⇒ Ishod 2: Do 2020.g. smanjeni iznosi računa za nabavku energenata za zagrijavanje javnih objekata za najmanje 1% u odnosu na 2015. g.;</p> <p>⇒ Ishod 3. Do 2020.g. potpisan sporazum sa donatorom o finansiranju izgradnje solarnih panela na vodocrpilištu "Ada".;</p>	<p>⇒ Sporazum sa donatorom o finansiranju zamjene postojeće javne rasvjete energetski efikasnom rasvjetom;</p> <p>⇒ Iznosi računa za nabavku energenata za zagrijavanje javnih objekata;</p> <p>⇒ Sporazum sa donatorom o finansiranju izgradnje solarnih panela na vodocrpilištu "Ada".</p>

V.3.2. Usklađenost sa strateškim dokumentima viših nivoa

Revidirani sektorski ciljevi u oblasti zaštite okoliša usklađeni su sa važećim strateškim dokumentima, pravicima razvoja i planovima viših nivoa, i to:

- **Strategija razvoja Unsko-sanskog kantona 2014.-2020.g.**, u odnosu na Strateške ciljeve 2./ Izgraditi infrastrukturu za poboljšanje kvalitete života stanovnika, i 3./ Unaprijediti zaštitu okoliša i očuvanje prirode;
- **Prostorni plan FBiH**, vezano za Opći cilj 3./ *Prostorno planskim rješenjima obezbijediti održivi razvoj prema stvarnim prostornim i ekonomskim mogućnostima, bez ograničenja koja proizlaze iz administrativnog ustrojstva entiteta FBiH*;
- **Strategija razvoja FBiH 2010-2020.g.**, vezano za Strateški cilj 4./*Održivi rast i razvoj-Ekologija i razvoj energetske potencijala*;
- **Strategija upravljanja vodama FBiH 2010-2022.g.**, koja u svim svojim aspektima definira razvoj komunalne infrastrukture, prvenstveno u odnosu na *Strateške ciljeve 6./Povećanje obuhvata i poboljšanje javnog snabdjevanja, 7./Osiguranje uslova za održivo korištenje voda u oblastima čiji razvoj zavisi od interesa tržišta, 8./Postizanje i održavanje dobrog stanja površinskih i podzemnih voda radi zaštite akvatične flore i faune i potreba korisnika voda*;
- **Strategija zaštite okoliša FBiH 2008-2018.g.**, a prvenstveno u odnosu na Strateške ciljeve 4.2/*Održiva upotreba prirodnih resursa, 4.4/Smanjenje pritiska na biološku i geološku raznolikost FBiH, 5.1/Stvoriti osnovu za skladan i prostorno uravnotežen ekonomski razvoj, 5.2/Minimiziranje/otklanjanje rizika po ljudsko zdravlje, biodiverzitet, prirodno i graditeljsko naslijeđe, te 6.3/Unaprjeđenje korištenja energije*;
- **Federalni plan upravljanja otpadom 2012-2017.g.**, u odnosu na Osnovne ciljeve 4./*Prethodna obrada otpada prije konačnog odlaganja, 6./Smanjenje štetnih utjecaja na okoliš, te 7./Samoodrživost sistema upravljanja komunalnim otpadom*;
- U odnosu na programske intervencije koje se odnose na *primjenu principa energetske efikasnosti i očuvanje prirodnih resursa* Plan zaštite okoliša se dijelom vezuje za **NEAP BiH (Ekološki Akcijski plan BiH)**, kao i na postojeće međudržavne obaveze preuzete prvenstveno potpisivanjem **Ugovora o uspostavi energetske zajednice**, te na niz strateških i planskih dokumenata koji su u procedurama usvajanja, a tijekom implementacije ove Strategije će vjerovatno biti na snazi, kao što su **NEEAP (Akcijski plan energetske efikasnosti BiH)**, **FEAP (Akcijski plan energetske efikasnosti FBiH)**, te na **Zakon o energetskej efikasnosti FBiH**.

V.3.3. Inicijative međuopćinske saradnje

Najznačajnija inicijativa koja predstavlja potencijal za međuopćinsku saradnju u domenu zaštite okoliša predstavlja saradnja sa susjednim općinama (Cazin i Bužim) u segmentu nabavke radne mašine za skupljanje čvrstog otpada i sortiranja čvrstog otpada.

V.3.4. Programi, projekti i mjere

Za realizaciju revidiranog plana zaštite okoliša općine Bosanska Krupa definirano je 12 projekata i mjera grupiranih u 5 programa:

PROGRAM	MJERA/PROJEKAT
3.1.1. Program izgradnje vodovodne mreže	3.1.1.1.Projekat: Izgradnja sekundarne vodovodne mreže u MZ Jezerski, Mahmić Selo i Pištaline.
	3.1.1.2.Projekat: Izgradnja sekundarne vodovodne

	mreže u podgrmečkim selima.
	3.1.1.3. Projekat: Izgradnja vodovoda Cer-G.Petrovići-Zalin-dovršetak primarne mreže i izgradnja sekundarne mreže.
	3.1.1.4. Projekat: Zamjena sekundarne vodovodne mreže u Bosanskoj Krupi i Bosanskoj Otoci.
3.1.2. Program zaštite izvorišta pitke vode	3.1.2.1. Projekat: Uspostavljanje mjera zaštite na izvorištu Ade.
3.2.1. Program zbrinjavanja čvrstog otpada	3.2.1.1. Projekat: Uređenjem deponije i uklanjanjem divljih deponija do čistijeg okoliša.
	3.2.1.2. Projekat: Otpad nije smeće.
3.2.2. Program unaprijeđenja kanalizacionog sistema	3.2.2.1. Projekat: Fazna izgradnja kanalizacionog sistema u Bosanskoj Krupi i Otoci.
	3.2.2.2. Regulacija potoka Kalender i postavljanje kanalizacionih cijevi -faza XIII.
3.3.1. Program unaprijeđenja energetske efikasnosti	3.3.1.1. Projekat: Izrada studije i idejnog projekta zamjene kompletne postojeće javne rasvjete na području općine LED rasvjetom.
	3.3.1.2. Projekat: Pretvorimo san u stvarnost.
	3.3.1.3. Projekat: Izgradnja solarnih panela od 300 kW na vodocrpilištu "Ada"- izrada studije opravdanosti i projektne dokumentacije.

Ukupna očekivana ulaganja za realizaciju revidiranog sektorskog plana zaštite okoliša su: **8.397.000 KM**

VI. Operativni dio

VI.1. Plan implementacije strateških projekata i mjera za 3 godine (1+2)

Veza sa strateškim ciljem/ ciljevima	Projekt/mjera i orjentacioni period realizacije (od 2017. do 2019.)	Ukupni ishodi	Ukupni orijent. izdaci (do završetka projekta)	Finansiranje iz općinskog budžeta				Finansiranje iz ostalih izvora				Nositelji implementacije	Veza sa budžetom i/ili oznaka ekst. izvora finansiranja	Opštinska služba odgovorna za praćenje
				god. I	god. II	god. III	ukupno (I+II+III)	god. I	god. II	god. III	ukupno (I+II+III)			
SC1/SECL1.1	1.1.1.1. Projekt: Izgradnja infrastrukture poslovnih zona - Pilana (2017-2019)	Do 2019.g. broj poslovnih subjekata u poslovnoj zoni uvećan za 20% u odnosu na 2015.g.	180,000	9,000	9,000	18,000	27,000	36,000	36,000	72,000	144,000	Služba za komunalne djelatnosti, vode, zaštitu okoliša i inspeksijske poslove	821000 - Kapitalni izdaci/ Federalno ministarstvo poduzetništva	Služba za privredu i poljopriv.
SC1/SECL1.1	1.1.1.2. Projekt: "Razvoj inovacija i privlačenja investicija-BINOVA" - II faza (2017-2019)	Do 2019.g. povećan broj investicija u privredi na području općine za 20% u odnosu na 2016.g.	300,000	15,000	15,000	30,000	60,000	60,000	60,000	120,000	240,000	Služba za upravljanje i razvojem	0	Služba za privredu i poljopriv.
SC1/SECL1.1	1.1.1.3. Projekt CODEM – Lokalni akteri kao ključni faktor u izgradnji kontinentalnog destinacijskog menadžmenta (2017-2020)	Do 2020.g. uspostavljeno najmanje 5 novih turističkih proizvoda i ponuda.	1,700,000	50,000	50,000	50,000	150,000	300,000	500,000	500,000	1,300,000	LAG Una Sana	615311-kapitalni transferi neprofitnim organizacijama -Projekti prekogranične suradnje i Međunar. Organizacija/EU	Služba za upravljanje razvojem

SC1/SECL1	1.1.1.4. Projekat: Centar za koordinaciju iseljeničkih razvojnih inicijativa KIRI (2017-2019)	Do 2019.g. predstavnici dijaspore su se obavezali na najmanje 10 investicija u razvojne mogućnosti općine Bosanska Krupa.	50,000	5,000	5,000	15,000	25,000	10,000	10,000	5,000	25,000	LAG Una Sana	615311-kapitalni transferi neprofitnim organizacijama -podrška projektima po javnim pozivima/EU	Služba za upravljanje razvojem
SC1/SECL2	1.2.1.1. Projekat: Povećanje konkurentnosti radne snage na području općine Bosanska Krupa-ILO (2017-2018)	Do kraja 2018.g. minimalno 80 polaznika uspješno završilo program obuke i steklo zvanje zavarivača.	400,000	30,000	30,000	0	60,000	250,000	90,000	0	340,000	Služba za upravljanje razvojem	615311-kapitalni transferi neprofitnim organizacijama -podrška projektima po javnim pozivima/EU	Služba za upravljanje razvojem
SC1/SECL2	1.2.1.2. Projekat: Izrada studije o promjeni strukture zanimanja za koja se obrazuju srednjoškolci na području općine (2019)	Do 2019.g. najmanje 2 nastavna programa predložena Studijom odobrena od strane Pedagoškog zavoda USK.	10,000	0	0	10,000	10,000	0	0	0	0	Služba za opću upravu i društvene djelatnosti	0	Služba za opću upravu i društvene djelatnosti
SC1/SECL3	1.3.1.1. Program podrške razvoju poljoprivrede (2017-2020)	- Do 2020.g povećan broj proizvođača jagodičastog voća za 15% u odnosu na 2015.g. - Do 2020.g. zadržan broj proizvođača mlijeka u odnosu na 2016.g. - Do 2020.g. godine povećane količine povrća proizvedenog u plastenicima za 20% u odnosu na 2015.g.	800,000	100,000	100,000	100,000	300,000	100,000	100,000	100,000	300,000	Služba za obrt, poljoprivredu i poduzetništvo	614515-Poticaaj poljoprivrednoj proizvodnji	Služba za obrt, poljoprivredu i poduzetništvo

SC1/SEC1.3	1.3.1.2. Izgradnja pijace i parkirališta u Bosanskoj Otoci (2017-2018)	Do 2018.g najmanje 50 poljoprivrednih proizvođača plasira svoje proizvode putem tržnice (zelene pijace).	65,750	20,000			20,000	45,750				Služba za obrt, poljoprivredu i poduzetništvo	614515-Poticaj poljoprivrednoj proizvodnji i sredstva donatora IFAD	Služba za obrt, poljoprivredu i poduzetništvo
SC1/SEC1.3	1.3.1.3. Projekat ekonomsko osnaživanje žrtava mina i njihovih porodica (2017-2018)	Do kraja 2018. godine povećani ukupni prihodi ekonomski podržanih žrtava mina i njihovih porodica u ukupnom iznosu od najmanje 35.000 KM u odnosu na 2017.g.	43,500	7,500		0	7,500	36,000	0	0	0	Služba za zajedničke poslove, civilnu i protupožarnu zaštitu	614515-Poticaj poljoprivrednoj proizvodnji i sredstva donatora (EU fond)	Služba za zajedničke poslove, civilnu i protupožarnu zaštitu
SC2/SEC2.1	2.1.1.1. Izgradnja Vatrogasnog doma Profesionalne vatrogasne jedinice -I faza izrada projektne dokumentacije za objekat sa pratećim sadržajima (2018-2019)	Do kraja 2019.g. u Prostorni plan općine uključena lokacija novog Vatrogasnog doma.	10,000	0	5,000	5,000	10,000	0	0	0	0	Služba za zajedničke poslove, civilnu i protupožarnu zaštitu	0	Služba za zajedničke poslove, civilnu i protupožarnu zaštitu
SC2/SEC2.1	2.1.1.2. Materijalno opremanje struktura CZ (službi i jedinica opće namjene) (2018-2020)	U periodu 2018 - 2020.g. smanjeno vrijeme odziva jedinica CZ na prijavu opasnosti od prirodnih i drugih nepogoda za najmanje 30% u odnosu na prosjek 2011-2015.	150,000	0	50,000	50,000	100,000	0	0	0	0	Služba za zajedničke poslove, civilnu i protupožarnu zaštitu	0	Služba za zajedničke poslove, civilnu i protupožarnu zaštitu
SC2/SEC2.1	2.1.1.3. Projekat: Nabavka sistema za rano upozoravanje u OCCZ-e Bosanska Krupa (2018-2020)	Do 2020.g. pokrivenost stanovništva sistemom za rano upozoravanje iznosi 85%.	60,000	0	10,000	20,000	30,000	0	0	0	0	Služba za zajedničke poslove, civilnu i protupožarnu zaštitu	0	Služba za zajedničke poslove, civilnu i protupožarnu zaštitu

SC2/SEC2.1	2.1.2.1 Projekat: Čišćenje i produbljivanje voda II kategorije (2017-2020)	Do 2020.g. smanjena površina plavnih područja za 925 ha.	150,000	15,000	20,000	20,000	55,000	20,000	20,000	20,000	60,000	Služba za komunalne djelatnosti, vode, zaštitu okoliša i inspeksijske poslove	/naknada za zaštitu od prirodnih i drugih nesreća; vodne naknade	Služba za komunalne djelatnosti, vode, zaštitu okoliša i inspeksijske poslove
SC2/SEC2.1	2.1.2.2. Projekat: Deminiranje površina od zaostalih mina (2017-2020)	Do 2020.g. nije zabilježen minski incident na području općine Bosanska Krupa.	870,000	20,000	20,000	20,000	60,000	200,000	200,000	200,000	600,000	BHMAC/RUMAC Bihać	614311-Grant za deminiranje/EU	Služba za zajedničke poslove, civilnu i protupožarnu zaštitu
SC2/SEC2.1	2.1.2.3. Rekonstrukcija drvenog pješačkog mosta u Bosanskoj Krupi (2017)	Do kraja 2018.g. pješački saobraćaj preko drvenog mosta se odvija bez prekida tokom cijele godine (bez obzira na nivo rijeke Une).	200,000	25,000	0	0	25,000	175,000	0	0	175,000	Služba za komunalne djelatnosti, vode, zaštitu okoliša i inspeksijske poslove	821.222 Putevi i mostovi	Služba za komunalne djelatnosti, vode, zaštitu okoliša i inspeksijske poslove
SC2/SEC2.2	2.2.1.1. Projekat: Jedna škola za svu djecu (Model inkluzivne škole) (2017-2020)	Do 2019.g. formiran tim (1 defektolog, 1 logoped, 1 surdolog i 1 socijalni radnik) za rad sa djecom sa posebnim potrebama.	387,500	15,000	15,000	15,000	45,000	80,000	80,000	80,000	240,000	II Osnovna škola Bosanska Krupa	615311-kapitalni transferi neprofitnim organizacijama -podrška projektima po javnim pozivima/EU	Služba za opću upravu i društvene djelatnosti
SC2/SEC2.2	2.2.1.2. Projekat „Mi smo mali, sporta nam falivrtička olimpijada“ (2017-2020)	Do 2020.g. izvršena sistematizacija radnih mjesta i obezbjeđen najmanje 1 defektolog specijaliziran za rad sa djecom sa posebnim potrebama u predškolskoj ustanovi.	32,000	800	800	800	2,400	7,000	7,000	7,000	21,000	JU“Dječije obdanište i dom učenika“ Bosanska Krupa	615311-kapitalni transferi neprofitnim organizacijama -podrška projektima po javnim pozivima/EU	Služba za opću upravu i društvene djelatnosti

SC2/SEC2.3	2.3.1.1. Projekat: Izrada Politika za mlade (2017-2018)	Do 2018.g. u implementiranim politikama za mlade učestvovalo najmanje 150 volontera.	9,000		9,000		9,000	0			0	Služba za opću upravu i društvene djelatnosti	0	Služba za opću upravu i društvene djelatnosti
SC2/SEC2.3	2.3.1.2. Projekat: Omladinska banka (2017-2018)	Do kraja 2018.g povećan broj volontera za 10% u odnosu na 2015.g.	66,000	15,000	15,000		30,000	36,000			36,000	NVO Mozaik	614311 - Tekući grant/NVO Mozaik	Služba za opću upravu i društvene djelatnosti
SC2/SEC2.3	2.3.2.1. Projekat sanacije i konzervacije Starog grada "Jezerški" - II faza (2017-2019)	Do 2019.g. u Starom gradu Jezerški organizovano najmanje 5 novih kulturno-obrazovnih manifestacija za mlade.	50,500	50,500			50,500	0			0	Služba za komunalne djelatnosti, vode, zaštitu okoliša i inspekcijske poslove	Ekološke naknade	Služba za komunalne djelatnosti, vode, zaštitu okoliša i inspekcijske poslove
SC3/SEC3.1	3.1.1.1. Projekat: Izgradnja sekundarne vodovodne mreže u MZ Jezerški, Mahmić Selo i Pištaline (2017-2020)	Do 2020.g. najmanje 200 domaćinstava pokriveno sekundarnom vodovodnom mrežom.	960,000	0	0	0	0	300,000	200,000	200,000	700,000	JKP "10 juli"	Učešće građana/Komunalno preduzeće	Služba za komunalne djelatnosti, vode, zaštitu okoliša i inspekcijske poslove
SC3/SEC3.1	3.1.1.2. Projekat: Izgradnja sekundarne vodovodne mreže u podgrmečkim selima (2017-2020)	Do 2020.g. najmanje 150 domaćinstava priključeno na gradsku vodovodnu mrežu.	200,000	5,000	5,000	5,000	15,000	45,000	45,000	45,000	135,000	JKP "10 juli"	/Vodne naknade	Služba za komunalne djelatnosti, vode, zaštitu okoliša i inspekcijske poslove
SC3/SEC3.1	3.1.1.3. Projekat: Izgradnja vodovoda Cer-G. Petrovići-Zalin-dovršetak primarne mreže i izgradnja sekundarne mreže (2017-2020)	Do 2020.g. najmanje 50 domaćinstava priključeno na gradsku vodovodnu mrežu.	280,000	0	0	0	0	70,000	70,000	70,000	210,000	JKP "10 juli"	Učešće građana/Komunalno preduzeće	Služba za komunalne djelatnosti, vode, zaštitu okoliša i inspekcijske poslove

SC3/SEC3.1	3.1.1.4. Projekat: Zamjena sekundarne vodovodne mreže u Bos.Krupi i Bos.Otoci (2017-2020)	U 2020.g. snabdjevanje korisnika sekundarne vodovodne mreže u Bos. Krupi i Bos. Otoci vrši se kontinuirano (bez prekida).	2,000,000	50,000	50,000	50,000	150,000	450,000	450,000	450,000	1,350,000	JKP"10 juli"	/Vodne naknade	Služba za komunalne djelatnosti, vode, zaštitu okoliša i inspeksijske poslove
SC3/SEC3.1	3.1.2.1.Projekat: Uspostavljanje mjera zaštite na izvorištu Ade (2017-2020)	Do 2020.g uspostavljen kontinuiran sistem nadzora nad vodozaštitnom zonom Ade (kontrola kvalitete vode se vrši najmanje jednom sedmično).	200,000	20,000	20,000	20,000	60,000	30,000	30,000	30,000	90,000	JKP"10 juli"	/Vodne naknade	Služba za komunalne djelatnosti, vode, zaštitu okoliša i inspeksijske poslove
SC3/SEC3.2	3.2.1.1 Projekat: Uređenjem deponije i uklanjanjem divljih deponija do čistijeg okoliša (2017-2018)	Do 2018. g smanjen broj divljih deponija za 50% u odnosu na 2015.g.	137,000	0	0	0	0	120,000	17,000	0	137,000	JKP"10 juli"	Ekološke naknade	Služba za komunalne djelatnosti, vode, zaštitu okoliša i inspeksijske poslove
SC3/SEC3.2	3.2.1.2 Projekat: Otpad nije smeće (2017-2020)	Do 2020.g. za dalju obradu pripremljeno najmanje 500 t selektivno prikupljenog otpada.	100,000	0	0	0	0	25,000	25,000	25,000	75,000	JKP"10 juli"	Ekološke naknade	Služba za komunalne djelatnosti, vode, zaštitu okoliša i inspeksijske poslove
SC3/SEC3.2	3.2.2.1.Projekat: Fazna izgradnja kanalizacionog sistema u Bosanskoj Krupi i Otoci (2017-2020)	Do 2020.g. spriječeno direktno izljevanje otpadnih voda u rijeku Unu na najmanje 20 lokacija u Bosanskoj Krupi i Bosanskoj Otoci.	4,000,000	100,000	100,000	100,000	300,000	900,000	900,000	900,000	2,700,000	JKP"10 juli"	821000 - Kapitalni izdaci/Sufinansiranje građana	Služba za komunalne djelatnosti, vode, zaštitu okoliša i inspeksijske poslove

SC3/SEC3.2	3.2.2.2. Projekat: Regulacija potoka Kalender - faza XIII (2017-2020)	Do 2020.g. minimalno 5 % domaćinstava naselja Krčana priključeni na novo izgrađeni kanalizacioni sistem.	270,000	10,000	10,000	10,000	30,000	50,000	60,000	60,000	170,000	Služba za komunalne djelatnosti , vode, zaštitu okoliša i inspeksijske poslove	615 211 Kapitalni transferi pojedincima	Služba za komunalne djelatnosti, vode, zaštitu okoliša i inspeksijske poslove
SC3/SEC3.3	3.3.1.1. Projekat: Izrada studije i idejnog projekta zamjene kompletne postojeće javne rasvjete na području općine LED rasvjetom (2018-2019)	Do 2019.g. pripravljena projektna aplikacija za finansiranje zamijene postojeće rasvjete energetski efikasnom.	20,000		10,000	10,000	20,000	0			0	Služba za komunalne djelatnosti , vode, zaštitu okoliša i inspeksijske poslove	615 211 Kapitalni transferi pojedincima	Služba za komunalne djelatnosti, vode, zaštitu okoliša i inspeksijske poslove
SC3/SEC3.3	3.3.1.2. Projekat: Pretvorimo san u stvarnost (2017-2020)	Do 2020.g. smanjena potrošnja energenata u MSŠ po m2 korisne površine za najmanje 7% u odnosu na 2015.g.	200,000	15,000	15,000	15,000	45,000	35,000	35,000	35,000	105,000	Javna Ustanova Mješovita Srednja Škola „Safet Krupić“ Bosanska Krupa	615311-kapitalni transferi neprofitnim organizacijama -podrška projektima po javnim pozivima/EU	Služba za upravljanje razvojem
SC3/SEC3.3	3.3.1.3. Izgradnja solarnih panela od 300 kW na vodocrpilištu "Ada"- izrada studije opravdanosti i projektne dokumentacije (2019-2020)	Do 2019.g. pripravljena projektna aplikacija za finansiranje izgradnje solarnih panela.	30,000			30,000	30,000	0			0	JKP "10 juli"	821000 - Kapitalni izdaci/ Federalno ministarstvo okoliša	Služba za upravljanje razvojem
UKUPNO:			13,931,250	577,800	563,800	593,800	1,735,400	3,380,750	2,935,000	2,919,000	9,153,000			

VI.2. Plan organizacionih i ljudskih kapaciteta za implementaciju, praćenje i vrednovanje strategije

Plan organizacionih i institucionalnih kapaciteta za uspješnu implementaciju Strategije izrađen je na osnovu zaključaka koji su proizašli kao rezultat analize koju je sproveo Općinski razvojni tim-ORT u okviru procesa revizije Strategije razvoja a na bazi preporuka za poboljšanja koja su definisana u okviru aktivnosti ILDP projekta te preporuka srednjoročne evaluacije razvojne Strategije općine Bosanska Krupa.

Pregled postojećih kapaciteta za implementaciju strategije

U proteklom srednjoročnom periodu implementacije Strategije, a u sklopu tehničke pomoći koju je pružao UNDP kroz ILDP projekat, izvršena je analiza institucionalnih kapaciteta i preporučeno da se Jedinica za upravljanje razvojem (JURA) institucionalizira putem uspostavljanja pozicije „Stručnog saradnika za koordinaciju lokalnog razvoja“ u okviru Službe za razvoj, poduzetništvo i obrt. S ciljem uvođenja sistemskog pristupa predloženo je uvođenje Pravilnika o planiranju, praćenju, vrednovanju i izvještavanju (PPVI procedura).

U skladu sa preporukama i ukazanim potrebama za upravljanje razvojem, Općina je izvršila izmjene Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta formiranjem nove Službe za upravljanje razvojem koja ima ulogu JURA-e. Službu čini Šef Službe za upravljanje razvojem i 8 uposlenika. Ključnu ulogu pokretanja i koordinacije razvojem, pored šefa Službe kojem su dodjeljene konkretnije uloge i odgovornosti u planiranju, praćenju, vrednovanju i izvještavanju, ima Viši samostalni referent za koordinaciju lokalnog razvoja. Pravilnik o PPVI proceduri pripremljen je i zvanično usvojen od strane Općinskog vijeća Općine Bosanska Krupa. Uspostavljanjem Službe za upravljanje razvojem ista je preuzela glavnu ulogu i koordinaciju operacionalizacije Strategije i sistemskog upravljanja razvojem.

Ključnu ulogu u implementaciji, praćenju i vrednovanju Strategije imaju:

Načelnik općine kroz jasno uspostavljanje mehanizama i definisanje odgovornosti službi u pogledu implementacije dijelova Strategije iz njihove nadležnosti te obezbjeđivanja njihove koordinacije.

Općinsko vijeće koje razmatra Izvještaj o realizaciji strateških dokumenata Općine, uključujući i Strategiju razvoja kao vodeći strateški dokument koji je osnova za kreiranje i usvajanje svih ostalih razvojnih politika Općine.

Jedinstveni općinski organ kroz svoje organizacione jedinice (Kabinet načelnika i službe) koji priprema Program razvoja općine, prostorne i urbanističke planove i učestvuje u izradi i operacionalizaciji plana implementacije strateških intervencija 1+2.

Služba za upravljanje razvojem, se bavi izradom i implementacijom Strategije razvoja općine kao cjeline, zatim inicira, koordinira i olakšava internu i eksternu koordinaciju aktivnosti svih aktera od promocije, pripreme i iniciranja projekata, izvođenja, praćenja, izvještavanja do iniciranja i ažuriranja Strategije te permanentnog praćenja mogućih izvora finansiranja na svim nivoima.

Općinski razvojni tim (ORT) čiji je zadatak da zajedno sa Službom za upravljanje razvojem, vodi proces planiranja na općinskom nivou i prati implementaciju Strategije razvoja te učestvuje u izradi godišnjeg plana implementacije i izvještaja o realizaciji Strategije kojeg podnosi Načelniku, odnosno Općinskom vijeću na usvajanje. ORT je sastavljen od predstavnika: općinskih službi, javnih ustanova i preduzeća te predstavnika nevladinog sektora i sektora privrede.

Potrebe za unapređenjem pristupa upravljanju razvojem

Na osnovu analize kapaciteta i procesa za upravljanje razvojem u Općini Bosanska Krupa, koja je provedena u okviru srednjoročne evaluacije Strategije razvoja, utvrđeno je da postoji osnova za dalje jačanje funkcije upravljanja razvojem. U tom pravcu a s ciljem uspostavljanja sistemskog pristupa upravljanju razvojem neophodno je razmotriti sljedeće preporuke:

- Izvršiti popunjavanje upražnjene pozicije unutar Službe za upravljanje razvojem, a odnosi se na Višeg samostalnog referenta za koordinaciju lokalnog razvoja, kao ključnog operativnog tijela na izradi i implementaciji Strategije razvoja;
- Dosljedno primjenjivati Pravilnik o planiranju, praćenju i vrednovanju i izvještavanju (PPVI procedura), kojim su definirani poslovi, uloge, odgovornosti i rokovi svih relevantnih aktera, a prvenstveno zaposlenih u općinskoj upravi, na realizaciji svake faze u procesu implementacije Strategije razvoja;
- Unaprijediti komunikaciju i ulogu Partnerske grupe u svim procesima upravljanja razvojem;
- Osigurati dostavljanje podataka kreiranjem jedinstvenih formi i obrazaca za izvještavanje od strane svih učesnika u implementaciji, kao i redovno ažuriranje jedinstvene baze projekata „APIS“ sa relevantnim podacima i pokazateljima ostvarenja Strategije;
- Unaprijediti internu komunikaciju službi i Službe za upravljanje razvojem s ciljem provođenja standardiziranih postupaka upravljanja razvojem i kroz dosljednu primjenu PPVI procedure;
- Jačati međusobni dijalog i kanale komunikacije sa eksternim akterima kroz rad Partnerske grupe, s ciljem aktivnijeg uključena u procese planiranja i implementacije u svrhu postizanja boljih i održivih rezultata;
- Jačati kapacitete predstavnika lokalne uprave i eksternih aktera za promociju, lobiranje, zagovaranje i pisanje projekata u skladu sa zahtjevima donatora i EU fondova u svrhu privlačenja eksternih izvora koji predstavljaju visok udio u implementaciji Strategije razvoja;
- Jačati sistem upravljanja kvalitetom putem dosljedne primjene PPVI procedure ali i putem ostalih mehanizama (npr. anketiranjem građana ili provođenjem tematskih sastanaka sa Partnerskom grupom, NVO, poslovnim sektorom, vezano za informiranje o Strategiji razvoja, planiranim i provedenim intervencijama koje imaju direktne efekte na potrebe socio-ekonomskih aktera).

Kontrolno vrednovanje revidirane strategije razvoja općine Bosanska Krupa provodi se nakon 2 godine za sektorske planove, dok će se finalno vrednovanje Strategije provesti nakon 2020. godine.

Pregled osnovnih aktivnosti i odgovornosti za implementaciju Strategije razvoja općine Bosanska Krupa

Osnovne uloge i odgovornosti za implementaciju , praćenje, vrednovanje i izvještavanje		
Aktivnosti ⁽¹⁾	Nadležnost (ko?)	Rok (okvirno)
Definisanje prioriteta za <u>narednu godinu</u> na osnovu strateško-programskih dokumenata i izrada Plana implementacije (1+2)	Inicijator i vlasnik procesa: Šef službe za upravljanje razvojem je inicijator i nosilac aktivnosti objedinjavanja prijedloga općinskih službi u zajednički format Plana implementacije 1+2. Nosioci i učesnici u procesu: Šefovi nadležnih službi općinske uprave Kabinet načelnika, Članovi ORT i službenici općinske uprave	15 april tekuće godine

Priprema planova službi <u>za narednu godinu</u> , uključujući projekte iz Strategije razvoja i redovne poslove	Inicijator i vlasnik procesa: Općinske službe pripremaju prijedlog godišnjeg operativnog plana rada (za realizaciju strateških projekata i redovnih poslova) za narednu godinu zaključno sa ovim datumom. Nacrti planova rada se izrađuju na osnovu Plana implementacije 1+2 i Budžeta. Ovi dokumenti se usklađuju za narednu godinu. Nosioci i učesnici: Služba za upravljanje razvojem, Kolegijum načelnika općine, kabinet načelnika općine	Do 30.09. tekuće godine
Priprema objedinjenog Godišnjeg plana rada općinske uprave (<u>za narednu godinu</u>)	Inicijator i vlasnik procesa: Načelnik općine i Šef službe za upravljanje razvojem Nosioci i učesnici u procesu: Kolegijum načelnika općine	01.10-31.12. tekuće godine
Uključivanje strateških projekata i mjera u plan budžeta <u>za narednu godinu</u>	Inicijator i vlasnik procesa: Šef službe za finansije, Služba za upravljanje razvojem koja koordinira i usklađuje prioritete i vrijednosti projekata, razmatra prijedlog finansijske projekcije i usaglašava ih na kolegiju načelnika Nosioci i učesnici procesa: Šef službe za upravljanje razvojem Kolegijum načelnika općine	01-31.10 (prvi nacrt); 01-15.12 (prijedlog) tekuće godine
Usklađivanje plana implementacije 1+2, planova rada službi i godišnjeg plana opštinske uprave sa usvojenim Budžetom <u>za narednu godinu</u>	Inicijator i vlasnik procesa: Šef službe za upravljanje razvojem Nosioci i učesnici procesa: Šefovi Službi Kolegijum načelnika općine	do 15.01. naredne godine
Usvajanje objedinjenog Godišnjeg plana rada općinske uprave <u>za narednu godinu</u> od strane Općinskog vijeća	Inicijator i vlasnik procesa: Načelnik općine, Kolegijum načelnika Nosioci i učesnici u procesu: Šef službe za upravljanje razvojem, Općinsko vijeće	do 31.01. naredne godine
Priprema kalendara za praćenje realizacije Godišnjeg plana rada općinske uprave	Inicijator i vlasnik procesa: Šef Službe za upravljanje razvojem Nosioci i učesnici procesa: Služba za upravljanje razvojem, Službenici općinske uprave, Članovi ORT-a	31.01. naredne godine
Razrada projekata	Inicijator i vlasnik procesa: Služba za upravljanje razvojem Nosioci i učesnici procesa: Nadležne službe općinske uprave, Članovi ORT-a	Kontinuirano
Praćenje eksternih izvora finansiranja	Inicijator i vlasnik procesa: Šef službe za upravljanje razvojem inicira praćenje eksternih izvora finansiranja uz stalnu razmjenu informacija sa nadležnim općinskim službama. Služba za upravljanje razvojem uz aktivnu podršku ORT-a kreira bazu podataka sa dostupnim fondovima i izvorima finansiranja.	Kontinuirano

	Nosioci i učesnici procesa: Službenici nadležnih općinskih službi, članovi ORT-a	
Praćenje provođenja Plana implementacije strategije	Inicijator i vlasnik procesa Šef službe za upravljanje razvojem Nosioci i učesnici procesa: Šefovi nadležnih općinskih službi Članovi ORT-a	Kontinuirano
Praćenje implementacije i izrada izvještaja o realizaciji godišnjih planova rada službi	Inicijator i vlasnik procesa: Šefovi nadležnih službi koji zadužuju službenike da u okviru svojih referata dostavljaju informacije o statusu projekta za čiju realizaciju je zadužena Služba, a u skladu sa Planom implementacije 1+2 Služba za upravljanje razvojem je zadužena da periodično ažurira alate za praćenje realizacije sektorskih ciljeva (Tabela sektorskih i makro indikatora – SMI tabela) Podatke za SMI tabelu dostavljaju nadležne službe koje su zadužene za praćenje implementacije strateških projekata, a u skladu sa Planom implementacije 1+2 Služba za upravljanje razvojem prati stanje sveukupne implementacije Strategije te obavlja periodičnu kontrolu unosa podataka u alat za praćenje implementacije Strategije. Nosioci i učesnici procesa: Kolegijum načelnika općine, Šef službe za upravljanje razvojem, nadležne općinske službe i članovi ORT-a	Mjesečno: Kolegij načelnika Polugodišnje: Do 31.07. (za prvih 6 mjeseci tekuće godine) Godišnje: Do 31.03. (za prethodnu godinu)
Uključivanje Partnerske grupe u praćenje implementacije strategije	Inicijator i vlasnik procesa: Šef Službe za upravljanje razvojem Nosioci i učesnici u procesu: Nadležne općinske službe, Partnerska grupa/Općinski razvojni tim	Prvi sastanak PG-a: Do 28.02. (za prethodnu godinu) Drugi sastanak PG-a: Do 31.07. (za prvih 6 mjeseci tekuće godine)
Izrada i usvajanje Godišnjeg izvještaja o realizaciji strategije razvoja	Inicijator i vlasnik procesa: Šef službe za upravljanje razvojem Nosioci i učesnici u procesu: Nadležne općinske službe, Općinski razvojni tim, Općinsko vijeće	Do 28.02. Tekuće godine u odnosu na onu prethodnu godinu (za koju se priprema izvještaj)
Priprema, razmatranje i vrednovanje izvještaja o realizaciji Godišnjeg plana rada općinske uprave	Inicijator i vlasnik procesa: Šef službe za upravljanje razvojem Nosioci i učesnici procesa: nadležne općinske službe Kolegijum načelnika JLS	Do 15.04. Tekuće godine u odnosu na prethodnu (za koju se priprema izvještaj)

Usvajanje i objavljivanje Godišnjeg izvještaja o realizaciji Godišnjeg plana rada općinske uprave	Inicijator i vlasnik procesa: Načelnik općine Nosioci i učesnici procesa: Općinsko vijeće, Šef službe za upravljanje razvojem	Najkasnije do 31.05., naredne godine u odnosu na onu za koju se priprema izvještaj
Ostale važne aktivnosti: <ul style="list-style-type: none"> ▪ Redovno ažuriranje web stranice JLS u domenu informacija koje se odnose na razvojne aktivnosti ▪ Redovni kontakti sa višim nivoima vlasti ▪ Uspostavljanje i unaprijeđenje međuoćinske saradnje 	Inicijator i vlasnik procesa: Šef službe za upravljanje razvojem Nosioci i učesnici: Šefovi općinskih službi, članovi ORT-a i ostali službenici općinske uprave u skladu sa svojim nadležnostima i odgovornostima	Kontinuirano

VII. Prilozi

Prilog 1: Integrirani pregled revidirane strategije općine Bosanska Krupa 2017. – 2020.

Veza sa strateškim i sektorskim ciljem i programom	Projekat /mjera	Ukupni očekivani ishod projekta/mjere	Izvori finansiranja		
			Budžet	Eksterni izvori	Ukupno
1.Strateški cilj	1. INTENZIVIRANA EKONOMSKA AKTIVNOST I GENERISANA VEĆA DODANA VRIJEDNOST U PRIVREDI I POLJOPRIVREDI.				
1.1. Sektorski cilj	1.1. Poboľjšano poslovno okruženje na području općine do 2020.g.	Očekivani sektorski ishodi	Ishod 1: Privučene nove investicije u vrijednosti od najmanje 5.500.000 KM do 2020. godine; Ishod 2: Otvoreno najmanje 350 novih radnih mjesta u privredi, uključujući turizam, do kraja 2020. godine.	Indikatori sektorskog cilja	<ul style="list-style-type: none"> Iznos investicija u ekonomski, društveni i okolišni razvoj općine; Broj novih radnih mjesta u privredi, uključujući turizam.
1.1.1.Program	Program izgradnje poduzetničke infrastrukture				
	1.1.1.1. Projekat: Izgradnja infrastrukture poslovnih zona – Pilana.	Do 2019.g. broj poslovnih subjekata u poslovnoj zoni uvećan za 20% u odnosu na 2015.g.	36.000	144.000	180.000
	1.1.1.2. Projekat: "Razvoj inovacija i privlačenja investicija-BINOVA" - II faza.	Do 2019.g. povećan broj investicija u privredi na području općine za 20% u odnosu na 2016.g.	60.000	240.000	300.000
	1.1.1.3. Projekat CODEM – Lokalni akteri kao ključni faktor u izgradnji kontinentalnog destinacijskog menadžmenta.	Do 2020.g. uspostavljeno najmanje 5 novih turističkih proizvoda i ponuda.	200.000	1.500.000	1.700000
	1.1.1.4. Projekat: Centar za koordinaciju iseljeničkih razvojnih inicijativa KIRI.	Do 2019.g. predstavnici dijaspore su se obavezali na najmanje 10 investicija u razvojne mogućnosti općine Bosanska Krupa.	25.000	25.000	50.000

1.2. Sektorski cilj	1.2. Osigurano prilagođavanje znanja i vještina potrebama tržišta rada i lokalnog razvoja do 2020.g.	Očekivani sektorski ishodi	Ishod 1: Do 2020.g. u Srednjoškolskom centru u Bosanskoj Krupi upisana prva generacija učenika koja se obrazuje prema najmanje dva nova nastavna programa usklađena sa zahtjevima poslodavaca; Ishod 2: Do kraja 2020.g. minimalno 50% obučenih zavarivača zaposleno u lokalnim poslovnim subjektima.	Indikatori sektorskog cilja	<ul style="list-style-type: none"> • Broj učenika koji se obrazuje u skladu sa novim nastavnim programima usklađenim sa zahtjevima poslodavaca; • Broj novih nastavnih programa usklađenih sa zahtjevima poslodavaca; • Broj obučenih zavarivača koji zasnovali radni odnos u lokalnim poslovnim subjektima.
Program povećanja konkurentnosti radne snage					
1.2.1. Program	1.2.1.1. Projekat: Povećanje konkurentnosti radne snage na području općine Bosanska Krupa - ILO.	Do kraja 2018.g. minimalno 80 polaznika uspješno završilo program obuke i steklo zvanje zavarivača.	60.000	340.000	400.000
	1.2.1.2. Projekat: Izrada studije o promjeni strukture zanimanja za koja se obrazuju srednjoškolci na području općine.	Do 2019.g. najmanje 2 nastavna programa predložena Studijom odobrena od strane Pedagoškog zavoda USK.	10.000	-	10.000
1.3. Sektorski cilj	1.3. Povećan plasman poljoprivrednih proizvoda na tržište do 2020.g.	Očekivani sektorski ishodi	Ishod 1: Do 2020.g. povećani ukupni prihodi od prodaje mlijeka za 5 %, povrća za 20% i jagodičastog voća za 20 % u odnosu na 2015. godinu; Ishod 2: Do 2020.g. broj registriranih poljoprivrednih obrta povećan za 30% u donosu na 2015.godinu.	Indikatori sektorskog cilja	<ul style="list-style-type: none"> • Prihodi od prodaje mlijeka; • Prihodi od prodaje povrća; • Prihodi od prodaje jagodičastog voća; • Broj registriranih poljoprivrednih obrta
Program razvoja primarne poljoprivredne proizvodnje					
1.3.1. Program	1.3.1.1. Program podrške razvoju poljoprivrede.	Do 2020.g povećan broj proizvođača jagodičastog voća za 15% u odnosu na 2015.g. Do 2020.g. zadržan broj proizvođača mlijeka u odnosu na 2016.g. Do 2020.g. godine povećane količine povrća proizvedenog u plastenicima za 20% u odnosu na 2015.g.	400.000	400.000	800.000

	1.3.1.2. Projekat: Izgradnja tržnice i parkirališta u Bosanskoj Otoci.	Do 2018.g najmanje 50 poljoprivrednih proizvođača plasira svoje proizvode putem tržnice (zelene pijace).	20.000	45.750	65.750
	1.3.1.3. Projekat: Ekonomsko osnaživanje žrtava mina i njihovih porodica.	Do kraja 2018. godine povećani ukupni prihodi ekonomski podržanih žrtava mina i njihovih porodica u ukupnom iznosu od najmanje 35.000 KM u odnosu na 2017.g.	7.500	36.000	43.500
UKUPNO ZA EKONOMSKI SEKTOR			818.500	2.730.750	3.549.250

2.Strateški cilj 2. UNAPRIJEĐENA KVALITETA DRUŠTVENOG ŽIVOTA ZAJEDNICE.					
2.1. Sektorski cilj	2.1. Smanjeni rizici od katastrofa do 2020.g.	Očekivani sektorski ishodi	Ishod 1: U 2020.g. rizici od požara, poplava i mina za sve stanovnike opštine smanjeni za kategoriju niže u odnosu na 2017.g.; Ishod 2: Do 2020. g. potpisan sporazum o finansiranju izgradnje Vatrogasnog doma; Ishod 3. Do 2020.g. najmanje 200 ha bivših plavnih područja iskorišteno u svrhu privrednih i poljoprivrednih aktivnosti; Ishod 4: Do 2020.g. najmanje 100 ha deminiranih površina iskorišteno za privredne/poljoprivredne aktivnosti.	Indikatori sektorskog cilja	<ul style="list-style-type: none"> • Kategorija rizika od požara, poplava i mina; • Sporazum o finansiranju izradnje vatrogasnog doma; • Površina bivših plavnih područja na kojima se odvijaju privredne i poljoprivredne aktivnosti; • Deminirana površina iskorištena za privredne/poljoprivredne aktivnosti.
	Program jačanja kapaciteta subjekata zaštite i spašavanja				
2.1.1. Program	2.1.1.1. Projekat: Izgradnja Vatrogasnog doma Profesionalne vatrogasne jedinice -I faza izrada projektne dokumentacije za objekat sa pratećim sadržajima.	Do kraja 2019.g. u Prostorni plan općine uključena lokacija novog vatrogasnog doma.	10.000	-	10.000
	2.1.1.2. Projekat: Materijalno opremanje struktura CZ (službi i	U periodu 2018-2020 .g. smanjeno vrijeme odziva jedinica CZ na prijavu	150.000	-	150.000

	jedinica opće namjene).	opasnosti od prirodnih i drugih nepogoda za najmanje 30% u odnosu na prosjek 2011-2015.			
	2.1.1.3. Projekat: Nabavka sistema za rano upozoravanje u OCCZ-e Bosanska Krupa.	Do 2020.g. pokrivenost stanovništva sistemom za rano upozoravanje iznosi 85%.	60.000	-	60.000
	Program smanjenja izloženosti lokalne zajednice prirodnim i drugim opasnostima				
2.1.2. Program	2.1.2.1 Projekat: Čišćenje i produbljivanje voda II kategorije.	Do 2020.g. smanjena površina plavnih područja za 925 ha.	75.000	75.000	150.000
	2.1.2.2. Projekat: Deminiranje površina od zaostalih mina.	Do 2020.g. nije zabilježen minski incident na području općine Bosanska Krupa.	87.000	783.000	870.000
	2.1.2.3. Projekat: Rekonstrukcija drvenog pješačkog mosta u Bosanskoj Krupi.	Od 2018.g. ne dolazi do djelimične blokade toka rijeke Une usljed gomilanja balvana i drugog čvrstog otpada na lokaciji starog drvenog mosta.	25.000	175.000	200.000
2.2. Sektorski cilj	2.2. Osiguran pristup inkluzivnom obrazovanju do 2020.g.	Očekivani sektorski ishodi	Ishod 1: Do 2020. programom inkluzivnog osnovnog i predškolskog obrazovanja obuhvaćeno najmanje 30 djece sa posebnim potrebama.	Indikatori sektorskog cilja	• Broj djece sa posebnim potrebama koja su obuhvaćena programom inkluzivnog osnovnog i predškolskog obrazovanja.
	Program inkluzivnog obrazovanja				
2.2.1. Program	2.2.1.1. Projekat: Jedna škola za svu djecu (Model inkluzivne škole).	Do 2019.g. formiran tim (1 defektolog, 1 logoped, 1 surdolog i 1 socijalni radnik) za rad sa djecom sa posebnim potrebama.	58.125	329.375	387.500
	2.2.1.2. Projekat: „Mi smo mali, sporta nam fali-vrtićka olimpijada“.	Do 2020.g. uposlen najmanje 1 defektolog specijaliziran za rad sa djecom sa posebnim potrebama u JU „Dječije obdanište i dom učenika“ Bosanska Krupa.	3.200	28.800	32.000

2.3. Sektorski cilj	2.3. Do 2020.g. unaprijeđen ambijent kulturnog i društvenog života mladih	Očekivani sektorski ishodi	Ishod 1: Do 2020. g zadovoljstvo mladih volonterskim angažmanom veće je za najmanje 10% u odnosu na 2017. godinu; Ishod 2. Do 2020. g. zadovoljstvo mladih kulturno obrazovnim sadržajima veće za najmanje 10% u odnosu na 2017.godinu.	Indikatori sektorskog cilja	<ul style="list-style-type: none"> • Zadovoljstvo mladih volonterskim angažmanom; • Zadovoljstvo mladih kulturno obrazovnim sadržajima.
Program podrške mladima					
2.3.1.Program	2.3.1.1. Projekat: Izrada Politika za mlade.	Do 2018.g. u implementiranim politikama za mlade učestvovalo najmanje 150 volontera.	9.000	-	9.000
	2.3.1.2. Projekat: Omladinska banka.	Do kraja 2018.g povećan broj volontera za 10% u odnosu na 2015.g.	30.000	36.000	66.000
Program jačanja kulturno-obrazovnih aktivnosti za mlade					
2.3.2.Program	2.3.2.1. Projekat: Sanacija i konzervacija Starog grada "Jezerški" - II faza.	Do 2019.g. u Starom gradu Jezerski organizovano najmanje 5 novih kulturno-obrazovnih manifestacija za mlade.	50.500	-	50.500
UKUPNO ZA DRUŠTVENI SEKTOR			557.825	1.427.175	1.985.000

3.Strateški cilj	3. UNAPRIJEĐENA KVALITETA KOMUNALNIH USLUGA I ODRŽIVOG UPRAVLJANJA PRIRODNIIM RESURSIMA.				
3.1. Sektorski cilj	3.1. Obezbeđeno kvalitetno snabdjevanje stanovništva pitkom vodom do 2020. godine.	Očekivani sektorski ishodi	Ishod 1: Do 2020.g. zadovoljstvo stanovništva uslugama vodosnabdjevanja veće je za najmanje 10% u odnosu na 2017. godinu; Ishod 2: Do 2020.g. smanjeni gubici vode u sistemu vodosnabdjevanja za najmanje 20% u odnosu na 2016. godinu; Ishod 3: Do 2020.g. nema zabilježenih pozitivnih uzoraka na biloško-hemijsko zagađenje vode.	Indikatori sektorskog cilja	<ul style="list-style-type: none"> • Zadovoljstvo građana uslugama vodosnabdjevanja; • Procenat gubitaka vode u sistemu vodosnabdjevanja; • Broj pozitivnih uzoraka na biološku i hemijsku zagađenost izvorišta.

Program izgradnje vodovodne mreže					
3.1.1. Program	3.1.1.1. Projekat: Izgradnja sekundarne vodovodne mreže u MZ Jezerski, Mahmić Selo i Pištaline.	Do 2020.g. najmanje 200 domaćinstava pokriveno sekundarnom vodovodnom mrežom.	-	960.000	960.000
	3.1.1.2. Projekat: Izgradnja sekundarne vodovodne mreže u podgrmečkim selima.	Do 2020.g. najmanje 150 domaćinstava priključeno na gradsku vodovodnu mrežu.	20.000	180.000	200.000
	3.1.1.3. Projekat: Izgradnja vodovoda Cer-G.Petrovići-Zalin-dovršetak primarne mreže i izgradnja sekundarne mreže.	Do 2020.g. najmanje 50 domaćinstava priključeno na gradsku vodovodnu mrežu.	-	280.000	280.000
	3.1.1.4. Projekat: Zamjena sekundarne vodovodne mreže u Bosanskoj Krupi i Bosanskoj Otoci.	U 2020.g. snabdjevanje korisnika sekundarne vodovodne mreže u Bos. Krupi i Bos. Otoci vrši se kontinuirano (bez prekida).	200.000	1.800.000	2.000.000
Program zaštite izvorišta pitke vode					
3.1.2. Program	3.1.2.1. Projekat: Uspostavljanje mjera zaštite na izvorištu Ade.	Do 2020.g uspostavljen kontinuiran sistem nadzora nad vodozaštitnom zonom Ade (kontrola kvalitete vode se vrši najmanje jednom sedmično).	80.000	120.000	200.000
3.2. Sektorski cilj	3.2. Smanjen negativan uticaj odloženog čvrstog otpada i otpadnih voda na životnu sredinu do 2020.g.	Očekivani sektorski ishodi	Ishod 1: Do 2020.g. zbrinuto najmanje 500 t čvrstog otpada sa lokacija divljih deponija; Ishod 2: Do 2020.g. ostvareni profit od prodaje reciklovanog otpada iznosi minimalno 50.000 KM na godišnjem nivou; Ishod 3: Do 2020. godine smanjen broj negativnih izvještaja o zagađenosti rijeke Une za najmanje 20% u odnosu na 2016. godinu.	Indikatori sektorskog cilja	<ul style="list-style-type: none"> • Količina zbrinutog čvrstog otpada sa lokacija divljih deponija; • Iznos profita od prodaje reciklovanog otpada; • Broj negativnih izvještaja o zagađenosti rijeke Une.
Program zbrinjavanja čvrstog otpada					
3.2.1. Program	3.2.1.1. Projekat: Uređenjem deponije i uklanjanjem divljih deponija do čistijeg okoliša.	Do 2018. g smanjen broj divljih deponija za 50% u odnosu na 2015.g.	-	137.000	137.000
	3.2.1.2. Projekat: Otpad nije smeće.	Do 2020.g. za dalju obradu pripremljeno najmanje 500 t selektivno prikupljenog otpada.	-	100.000	100.000

Program unaprijeđenja kanalizacionog sistema					
3.2.2.Program	3.2.2.1. Projekat: Fazna izgradnja kanalizacionog sistema u Bosanskoj Krupi i Otoci.	Do 2020.g. spriječeno direktno izljevanje otpadnih voda u rijeku Unu na najmanje 20 lokacija u Bosanskoj Krupi i Bosanskoj Otoci.	400.000	3.600.000	4.000.000
	3.2.2.2. Regulacija potoka Kalender i postavljanje kanalizacionih cijevi -faza XIII.	Do 2020.g. minimalno 5 % domaćinstava naselja Krčana priključeni na novo izgrađeni kanalizacioni sistem.	40.000	230.000	270.000
3.3. Sektorski cilj	3.3. Povećana energetska efikasnost do 2020.g.	Očekivani sektorski ishodi	Ishod 1: Do 2020.g. potpisan sporazum sa donatorom o finansiranju zamjene postojeće javne rasvjete energetski efikasnom rasvjetom; Ishod 2: Do 2020.g. smanjeni iznosi računa za nabavku energenata za zagrijavanje javnih objekata za najmanje 1% u odnosu na 2015. godinu; Ishod 3. Do 2020.g. potpisan sporazum sa donatorom o finansiranju izgradnje solarnih panela na vodocrpilištu "Ada".	Indikatori sektorskog cilja	<ul style="list-style-type: none"> • Sporazum sa donatorom o finansiranju zamjene postojeće javne rasvjete energetski efikasnom rasvjetom; • Iznosi računa za nabavku energenata za zagrijavanje javnih objekata; • Sporazum sa donatorom o finansiranju izgradnje solarnih panela na vodocrpilištu "Ada".
Program unaprijeđenja energetske efikasnosti					
3.3.1.Program	3.3.1.1. Projekat: Izrada studije i idejnog projekta zamjene kompletne postojeće javne rasvjete na području općine LED rasvjetom.	Do 2019.g. pripremljena projektna aplikacija za finansiranje zamijene postojeće rasvjete energetski efikasnom.	20.000		20.000
	3.3.1.2. Projekat: Pretvorimo san u stvarnost.	Do 2020.g. smanjena potrošnja energenata u MSŠ po m2 korisne površine za najmanje 7% u odnosu na 2015.g.	60.000	140.000	200.000
	3.3.1.3. Projekat: Izgradnja solarnih panela od 300 kW na vodocrpilištu "Ada"- izrada studije opravdanosti i projektne dokumentacije.	Do 2019.g. pripremljena projektna aplikacija za finansiranje izgradnje solarnih panela.	30.000	0	30.000
UKUPNO ZA SEKTOR ZAŠTITE OKOLIŠA:			850.000	7.547.000	8.397.000
UKUPNO ZA SVE SEKTORE			2.226.325	11.704.925	13.931.250

| *Prilog 2: Plan implementacije strateških projekata i mjera za 3 godine (1+2) na ovom link-u.*

Prilog 3: na ovom link-u

Prilog 4: Procjena mogućnosti finansiranja prioriteta revidirane razvojne strategije općine Bosanska Krupa (2017-2020.)

Osvrt na finansiranje tokom prethodnog perioda implementacije strategije: Od ukupno Strategijom planiranih sredstava od **75.724.544 mil KM**, tokom perioda 2011.-2015. godine **realizirano je 27,12 %**. Struktura realiziranih sredstava je značajno izmjenjena u odnosu na inicijalni plan, gdje je 24,76 % ostvareno iz vanjskih izvora a 40,72 % iz budžeta.

Struktura planiranih sredstava je predviđala finansiranje od 14,78% iz budžeta i finansiranje iz eksternih izvora od 85,22%. Kod planiranja izvora finansiranja projekata, akcentirani su vanjski izvori u smislu privlačenja donatorskih sredstava. Do visoke ovisnosti od vanjskih izvora finansiranja dovelo je neadekvatno sadržajno i finansijsko planiranje projekata i što se Strategija nije smatrala ključnim „krovnim dokumentom“ za pripremu Budžeta.

Kada je riječ o strukturi finansiranja po sektorima razvoja, sektorskim planovima implementacije je bilo predviđeno da se za sektor ekonomskog razvoja izdvoji 26,77 %, za društveni sektor 22,50 % a za sektor zaštite životne sredine 50,73%. Pomjeranje perioda početka implementacije pojedinih projekata sa velikim finansijskim vrijednostima, posebno u sektoru zaštite okoliša, imalo je uticaja na obim realizacije sredstava. Za ekonomski sektor je izdvojeno 12,11%, za sektor društvenog razvoja 3,79% te za sektor zaštite životne sredine 11,22 %.

Obrazloženje prognoze sredstava za period 2017-2021. godine:

Prognoza finansiranja razvojne strategije za period 2017. -2021. godine pripremljena je uzimajući u obzir:

- 1) trend izdvojenih sredstava u periodu 2011.-2015. godine;
- 2) budžet za 2016. i projekcije DOB-a za 2017. te 2018. godinu
- 3) očekivana dopunska sredstva iz ostalih eksternih izvora;
- 4) očekivani blagi rast prosječnih izdvajanja od oko 5% godišnje);
- 5) ograničenja u pogledu akumuliranih obaveza i zaduženosti kao i drugih rizika.

U periodu 2011.-2015. godine, za implementaciju strategije se ukupno izdvojilo 20.534.066,59 KM iz budžetskih i eksternih izvora, i to prosječno 4.106.813 KM godišnje. Iz budžeta je izdvojeno ukupno 4.558.729,13 KM, godišnje u prosjeku 911.745,82 KM, iz eksternih izvora 15.975.337,46 KM, prosječno 3.195.067,49 KM.

U pogledu budžeta za 2016. godinu, za implementaciju strategije je okvirno predviđeno 1.141.194 KM dok je iz eksternih izvora predviđeno 8.393.454 KM. Na osnovu operativnih evidencija, iz budžeta 2016. je do izrade ove procjene realizirano 1.185.369,66 KM te iz eksternih izvora 2.179.847,02 KM. Ovi podaci ukazuju da tokom 2016. godine nije došlo do značajnih izmjena trenda realizacije izdvajanja za finansiranje strategije u odnosu na prethodne godine. U pogledu projekcije DOB-a za 2017. i 2018. godinu, za kapitalne projekte i ostale investiciono značajne projekte je okvirno predviđeno 1.887.790 KM.

Kada je riječ o finansijskom stanju JLS Bosanska Krupa **akumulirane obaveze su** na dan 31.03. 2016. godine **u iznosu od 1.330.680 KM**. Za servisiranje kreditnih obaveza u narednih 5 godina će biti potrebno godišnje izdvajati oko 263.895 KM (Na osnovu raspoložive dokumentacije, prosjek je urađen za trenutno kreditno zaduženje za 2017. i dio 2018. godine u kojoj ističe navedeno kreditno zaduženje). U pogledu ostalih mogućih finansijskih obaveza koje mogu uticati na mogućnost i finansiranja razvojne strategije najviši rizik se odnosi na datu garanciju po osnovu kreditnog zaduženja JKP "10.Juli" Bosanska Krupa na ime finansiranja izgradnje vodovoda Jezerski-Mahmić Selo-Pištaline (2.553.444,23 KM).

Prognoza je pripremljena putem konsultacija² ključnih članova Razvojnog tima i Službe za finansije te je usaglašena sa Načelnikom JLS Bosanska Krupa. Prognoza će biti korištena kao polazna osnova za pripremu sektorskih planova revidirane razvojne strategije JLS.

Pregled procjene po glavnim izvorima finansiranja za period 2017-2020. godina

Izvori finansiranja lokalne razvojne strategije	Okvirna procjena po godinama				UKUPNO (u KM)
	2017	2018	2019	2020	
Iz budžeta JLS Bosanska Krupa (u KM)	591.800	680.800	686.800	625.007	2.584.407
Iz eksternih izvora (<i>kreditni, entiteti, kantoni, država, javna preduzeća i privatni izvori</i>) (u KM)					
Iz eksternih izvora (<i>IPA, donatori i ostalo</i>) (u KM) (Podaci su ukupni za sve vanjske izvore finansiranja)	3.116.000	2.917.000	2.805.000	2.555.767	11.393.767
UKUPNO (u KM)	3.707.800	3.597.800	3.491.800	3.180.774	13.978.174

Prijedlog okvirne raspodjele finansiranja po sektorima razvoja (stvarna raspodjela će utvrditi tokom revidiranja strategije)

Ekonomski sektor	Društveni sektor	Sektor zaštite životne sredine	Ukupno
3.720.000 KM	1.954.000 KM	8.304.174 KM	13.978.174

Napomene/obrazloženja

Iz Budžeta JLS Bosanska Krupa	<ul style="list-style-type: none"> - U periodu 2017-2020 godine očekuje se prihod od: koncesija na godišnjem nivou u iznosu oko 40.000 KM naknade za korištenje državnih šuma na godišnjem nivou od oko 185.000 KM vodne naknade na godišnjem nivou oko 85.000 KM cestovne naknade na godišnjem nivou oko 400.000 KM sredstva građana kojima se sufinansiraju projekti na godišnjem nivou u prosjeku 30.000 KM poseban porez za zaštitu od prirodnih i drugih nepogoda na godišnjem nivou oko 82.000 KM - U narednom periodu se očekuje blagi rast neporeskih budžetskih prihoda po osnovu potpora od inostranih vlada, primjene općinskih odluka o taksama i naknadama (na osnovu podataka iz DOB-a 2017-2019 godina - Po osnovu zakupa poljoprivrednog zemljišta očekuje se na godišnjem nivou priliv sredstava u budžet općine u iznosu od cca 10.000 KM (namjena ovih sredstava je propisana Zakonom o poljoprivrednom zemljištu)
Eksterni izvori (<i>kredit, entiteti, kantoni, država, javna preduzeća i privatni izvori, sl.</i>)	<ul style="list-style-type: none"> - kredit od Razvojne banke podignut na ime finansiranja poslovne zone „Pilana“, koji trenutno isplaćujemo, ističe u toku 2018. godine. Pretpostavka je da će se ići u novo kreditno zaduženje u svrhu finansiranja kapitalnih projekata, te je preračunat prosjek iznosa mogućeg zaduženja za period 2019-2021 godina. Obzirom da je sadašnji iznos anuiteta u visini od 330.000 KM na godišnjem nivou pretpostavka je da će to biti i iznos budućeg kreditnog zaduženja na godišnjem nivou - Općina dala garanciju za kreditno zaduženje u iznosu od 5.000.000 KM, JKP „10.JULI“ Bos.Krupa za izgradnju primarne vodovodne mreže za Jezerski, Mahmić Selo i Pištaline - Kredit u iznosu od 3.600.000 KM EIB za projekat kanalizacije - Projekat poslovnih zona Federalno ministarstvo poduzetništva 144.000 KM - Kantonalno ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva 75.000 KM - JKP „10.JULI“ Bos.Krupa 1.000.000 KM za sedam projekata - Privatni izvori 1.000.000 KM za projekte vodosnabdjevanja
Iz eksternih izvora (<i>IPA, donatori i ostalo</i>) (u KM)	<ul style="list-style-type: none"> - Projekat ILO finansiran od EU 240.000 KM - Codem iz EU – 1.500.000 KM - Projekat Deminiranja finansira EU u vrjednosti 783.000 KM - Projekat jedna škola za svu djecu finansira „Aktionen – Stiftung für Menschen in Not“, „Aktion – Leben und Lernen in Bosnien“ 329.375 KM - Omladinska banka – finansira NVO Mozaik 36.000 KM

Prilog 5: Projekti koji nisu obuhvaćeni planom implementacije

Općinski razvojni tim je u procesu revizije Strategije identifikovao projekte koji mogu doprinjeti ostvarenju sektorskih ciljeva, ali se nisu mogli sa sigurnošću utvrditi izvori finansiranja. Ukoliko se u međuvremenu pronađu finansijska sredstva za realizaciju ovih projekata, JUR-a će u saglasnosti sa nadležnom općinskom službom ove projekte uključiti u Plan implementacije 1+2. U narednoj tabeli prikazana je lista takvih projekata.

Rezervna lista projekata koji nisu obuhvaćeni Planom implementacije 1+2

Projekat	Izvori finansiranja (KM)		
	Budžet	Eksterni izvori	Ukupno
Regionalna smotra horskog stvaralaštva	3.000	13.000	16.000
Regionalna smotra folklornog stvaralaštva	1.500	11.550	13.050
Zamjena vanjske i unutrašnje stolarije na objektu ambulante Bosanska Otoka	10.000	90.000	100.000
Bosanskokrupski sajam knjige	2.000	2.800	4800
Savjetovalište za bolje sutra	29.000	0	29.000
Centralno grijanje u područnoj školi „Ljusina“	5.000	14.500	19.500
Djeca pjevaju hitove	1.000	0	1.000
Hitna rekonstrukcija centralnog grijanja u JU OŠ „Otoka“ Bosanska Otoka	10.000	65.000	75.000
Izgradnja fiskulturne sale u objektu gimnazije	120.000	1.080.000	1.200.000
Izgradnja zgrade gimnazije II faza	135.000	1.215.000	1.350.000
Projekt sanacije objekta područne škola Mahmić Selo	2.700	10.800	13.500
Organizacija 5.Internacionalnog KICKBOXING kupa „Bosanska Krupa open“	3.000	3.000	6.000

Književni susreti «Stazama djetinjstva» Bosanska Krupa	2.000	4.350	6.350
Likovna kolonija Krušnica	4,450	10,000	14,450
„Pokretna predškola“	10.000	10.000	20.000
Opremanje kabineta razredne nastave	2.000	8.000	10.000
Opremanje kabineta tehničke kulture	1.000	6.000	7.000
„Osnažimo se i porastimo“	2.000	8.000	10.000
„Igram se i učim“	3.000	12.000	15.000
Opremanje simulatora - lavirinta za obuku vatrogasaca	7.000	10.000	17.000
Izrada simulatora MODUL A za obuku vatrogasaca	14.000	18.000	32.000
Sajam zaštite i spašavanja	2.500	5.500	8.000
Opremanje trim kabineta Centra za obuku vatrogasaca	1.000	2.000	3.500
„Prve tri su bitne“	5.000	20.000	25.000
Rekonstrukcija ravnog krova Doma zdravlja	14.000	126.000	140.000
„Sunce za vrtić-solarni paneli“	1.800	12.000	13.800
„U vrtiću je naša budućnost“	50.000	400.000	450.000
Rano otkrivanje dijabetesa i preventivno-edukativno djelovanje	3.000	5.000	8.000
Utopljanje ambulante u naselju Jezerski	12.000	108.000	120.000
„Zajedno smo jači, sretniji sigurniji!“	2.000	17.500	19.500
Zamjena ulaznih vrata škole u JU OŠ „Otoka“ Bosanska Otoka	1.500	13.500	15.000

Završetak učionice u područnoj školi „Baštra“	2.000	18.000	20.000
Jačanje sajamskih manifestacija- Bosanska Krupa grad malih sajмова	10.000	14,000	24.000
Rekonstrukcija i asfaltiranje lokalnog puta Arapuška cesta – Pučenik – Zalin – Veliki Dubovik	700.000	1,700,000	2.400.000
Rekonstrukcija i asfaltiranje lokalnog puta Bosanska Krupa – Perna - Pištaline	500.000	1.100.000	1.600.000
Izrada upustava za postupanje stanovništva općine Bosanska Krupa u slučaju prirodnih i drugih hazarda	1.500	0	1.500
Izgradnja decentraliziranog kanalizacionog sistema u naselju Arapuša	30.000	170.000	200.000
Izrada studije izvodljivosti zaštite rijeke Krušnice	2.000	8.000	10.000
Zeleni otoci II	120.000	1.080.000	1.200.000

U prethodnoj tabeli su predstavljene indikativne procjene strukture finansiranja projekata iz budžeta i eksternih izvora, kako bi se naglasilo za koje je projekte neophodno pojačati aktivnosti mobilizacije sredstava iz eksternih izvora.